

ver da lidt bedre altså, nemlig loven om servicejob. Den har den samme fejl, at den opererer med for lav en aldersgrænse nedad. Det er simpelt hen noget skidt, og der er jeg enig i hr. Anders Samuelsen's vurdering, at jo flere vi laver af den slags ordninger, jo mere bliver det sådan almindeligt anerkendt, at folk er på vej ud af systemet, når de nærmer sig de 50. Det kan vi simpelt hen ikke være bekendt, og det bliver heller ikke ved at gå. Vi får forhåbentlig, vil jeg sige, brug for folk på et tidspunkt.

Så det er altså mine to indvendinger. Den ene er, at det kun er folk på det private arbejdsmarked, og så at aldersgrænsen går for langt ned. Jeg mener, at den skulle være 55 år for eksempel, så kunne jeg gå med til det.

Så synes jeg i øvrigt, at det er positivt, at hr. Mogens Andreasen opererer med 20-30 timer. Han kunne jo nok gå ned på halv tid for eksempel, det er jo trods alt under 20 timer, men der er alligevel et krav om 20-30 timer; det er da egentlig positivt.

Så er det jo også rigtigt, som fru Jette Gottlieb gør opmærksom på, at folk principielt stadig væk står til rådighed. Så hvis vi kom i den dér fantastiske situation, at vi fik brug for at få de her folk i fuld beskæftigelse, så kan vi jo samle dem op til det brug. Så det er ikke helt tosset.

Så hvis vi kunne samles om at få aldersgrænsen hævet til 55 år og så få det til at gælde for alle beskæftigede, både på det private og offentlige arbejdsmarked, kunne jeg støtte forslaget.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Mogens Andreasen.

Mogens Andreasen (UP):

Jeg vil godt sige tak til de partier, som har været positive over for det her forslag. Og jeg skal da bare i forhold til det, som hr. Ole M. Nielsen sagde omkring den offentlige sektor, og som i øvrigt også blev nævnt af fru Jette Gottlieb, at det kan godt være, at jeg har fokuseret alene på det private arbejdsmarked, men det skal ikke forhindre, hvis vi kan finde en løsning på det her, at der bliver indføjet, at det også gælder for det offentlige arbejdsmarked.

Jeg synes, at aldersbegrænsningen er rimelig, for jeg mener, at vi har en stor, stor gruppe på omkring 50 år, som bliver kørt i arbejdsformidlingen. Og hvis vi venter til 55, jamen så har de været ledige så længe, at vi får svært ved at få dem i gang. Det vil vi nok have lidt lettere ved,

hvis vi har grænsen ved de 50 år. Så derfor er det selvfølgelig vigtigt, at vi får så mange som muligt med i denne her ordning.

Men jeg vil gerne sige tak til ordførerne, som har støttet og været positive over for det. Jeg er selvfølgelig lidt forundret og lidt skuffet over, at man ikke i regeringspartierne har kunnet se det fornuftige i, at mennesker kom ud at arbejde, i stedet for at de gik i arbejdsformidlingen og på kurser til ingen verdens nytte.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 117:

Forslag til folketingsbeslutning om forlængelse af barselorloven.

Af Frank Dahlgaard (UP).

(Fremsat 20/2 2001).

Sammen med denne sag foretoges:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 152:

Forslag til folketingsbeslutning om længere barselorlov.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.

(Fremsat 21/3 2001).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Vi har her i salen i dag en række anledninger til at debattere spørgsmålet om længere barselorlovsperiode i Danmark.

Den helt umiddelbare grund er to beslutningsforslag – ét fremsat af hr. Frank Dahlgaard

om forlængelse af den almindelige barselorlov, så den samlede orlovsperiode bliver på 1 år, og så et forslag fra SF.

Spørgsmålet om længere barselorlov har mere generelt været til debat i pressen og andre steder i den senere tid. Bl.a. har partiet Venstre lidt overraskende tilkendegivet, at en samlet 1-årig barselorlov var et forslag, man arbejder med, men, som jeg har forstået, ikke et forslag, man selv vil fremsætte.

Efter min opfattelse vil det da også være ganske naturligt, at spørgsmålet om yderligere orlovsmuligheder løftes af arbejdsmarkedets parter. På det offentlige område har kvinderne f.eks. ret til 6 ugers graviditetsorlov, det vil sige 2 ugers længere graviditetsorlov end i ligebehandlingsloven. I finanssektoren er en særlig ret til deltidsansættelse i 4 måneder efter barselorlovens udløb fastsat i overenskomsten.

Og jeg mener, at hvis man fortsatte ad de spor, kunne man aftale skræddersyede udvidelser af barselorloven, som det nu passer sig for det enkelte område.

Når man ser på, hvordan de eksisterende barselsrettigheder anvendes, kan man se, at kvinder holder deres 4 ugers graviditetsorlov, 14 ugers barselorlov og 10 ugers forældreorlov fra den 15. til den 24. uge, og det gælder næsten alle kvinder.

Fædre har 14 dages fædreorlov under moderens 14 ugers barselorlov. Knap 60 pct. af mændene bruger disse første 14 dage. 3 pct. bruger de 10 uger fra den 15. til den 24. uge, og godt 20 pct. bruger de sene 14 dage i 25. og 26. uge. Denne fædreorlov blev indført i slutningen af 1997.

Regeringen er opmærksom på, at kvinderne ønsker at holde de 24 ugers barselorlov efter fødslen.

Som det ses af tallene, har mændene ikke taget del i de 10 ugers forældreorlov, selv om kvinder og mænd er lige berettigede til disse 10 uger. Dog synes jeg, at man må se positivt på, at 20 pct. af mændene anvender retten til orlov i 25. og 26. uge, selv om ordningen kun har været gældende i 3 år.

Regeringen finder det afgørende, at begge køn har mulighed for at udnytte deres orlovsrettigheder fuldt ud. I den forbindelse har orlovsreglernes fleksibilitet stor betydning. Det er værd at nævne, at forældrene efter de nuværende regler kan dele de 10 ugers barselorlov, som de har lyst til, bare de overholder ligebehandlingslovens varslingsregler. De kan f.eks. begge gå på deltid, blot de overholder, at kun én af

dem må være på orlov ad gangen. Det er faktisk en ret interessant konstruktion, som er overset af mange. Egentlig burde det kunne gøre fædrene mere interesserede i de 10 ugers forældreorlov. Altså moderen på forældreorlov 10 uger om formiddagen, faderen 10 uger om eftermiddagen. De må bare ikke være på orlov samtidig.

Derudover vil jeg gerne minde om børnepasningsorloven, som står til rådighed for begge forældre.

Men herefter må jeg straks som en del af en økonomisk ansvarlig regering og vel også med risiko for at blive udnævnt til dagens lyselukker gøre opmærksom på en række konkrete og reelle forhold, der efter regeringens opfattelse er til hinder for, at man kan foretage en generel udvidelse af barselorlovsperioden til f.eks. 1 år.

Den største hindring er efter regeringens opfattelse, at enhver udvidelse af barselorlovsperioden vil betyde en reduktion af arbejdsstyrken. Beregninger viser, at en udvidelse af barselorloven til 1 år kan indebære reduktion i arbejdsstyrken på 13.500 helårspersoner. Det tal kan man sætte i forhold til, at en målsætning i regeringsplanen for 2010 er en stigning i arbejdsstyrken med 85.000 personer fra 2000 til 2010.

Vi håber, forventer, at arbejdsstyrken vil stige med 10.000 personer fra 2001 til 2002, men et fald i arbejdsstyrken på 13.500 personer i samme periode som følge af ændrede barselsregler vil altså i det regnestykke medføre et fald på netto 3.500 personer i arbejdsstyrken i denne periode. Og det mener vi ikke, at arbejdsmarkedet kan bære.

Der er heller ikke tvivl om, at reduktion af arbejdsstyrken ville kunne bidrage til at skabe yderligere flaskehalvproblemer inden for en række offentlige serviceområder, herunder sundhedssektoren.

Den anden alvorlige forhindring for en udvidelse af barselorloven er de meget store økonomiske konsekvenser. Beregninger viser, at en udvidelse med f.eks. et halvt år til et helt år vil betyde en direkte merudgift til dagpenge på ca. 3,2 mia. kr. Indregnes andre økonomiske virkninger såsom reduktion i indkomstskatter vil en udvidelse af orlovsperioden på længere sigt betyde en forringelse af de offentlige finanser på 3,8 mia. kr. på årsbasis.

Hr. Frank Dahlgaard har i begrundelsen for beslutningsforslag nr. B 117 anført, at den udgift er der råd til i et rigt land som Danmark. Regeringens opfattelse er altså en anden.

Endelig vil jeg i forhold til en generel forlængelse af barselorloven som foreslået af hr. Frank Dahlgaard sige, at hvis orlovsmønstret følger det nuværende, vil det betyde, at kvinder generelt vil være fraværende fra arbejdsmarkedet på grund af barselorlov i en længere periode, end tilfældet er i dag med deraf følgende vanskeligheder med at fastholde placeringen på arbejdsmarkedet.

For at resumere: Der eksisterer i dag ganske betydelige, fleksible orlovsmuligheder for begge. Den store udfordring er at opnå en tilstand, hvor kønnene i højere grad deler opgaven og rettighederne ligeligt imellem sig. Derfor kan beslutningsforslaget efter regeringens opfattelse kun indstilles til forkastelse.

Med hensyn til forslaget fra SF vil jeg, for så vidt angår de mere generelle bemærkninger, henvise til, hvad jeg lige har nævnt. Det er klart nok, at SF's beslutningsforslag har en noget mere realistisk udformning i forhold til de hindringer, som jeg skitserede tidligere, både fordi den forlængelse, som foreslås, er, som den er, og fordi der opereres med en vis indkøringsfrist.

Samtidig fremgår det klart af begrundelserne for forslaget, at man i SF er meget indstillet på, at en eventuel forlængelse skal udformes, så den ikke får en skæv kønsmæssig effekt. Regeringen lægger også stor vægt på, at begge køn har mulighed for at udnytte deres orlovsrettigheder, men når det er sagt, må jeg fastholde, hvad jeg sagde til det tidligere beslutningsforslag: Regeringen finder ikke, at det vil være økonomisk eller arbejdsmarkeds-mæssigt forsvarligt ved lov at indføre en stadig forholdsvis omfattende forlængelse af barselorlovsperioden.

Vi mener, det er en opgave, der skal løftes af arbejdsmarkedets parter, og derfor indstiller vi også, at dette beslutningsforslag forkastes. Men regeringen er indstillet på at overveje, hvordan man kan sikre, at begge køn i højere grad deler opgaverne og rettighederne ligeligt imellem sig.

Pernille Blach Hansen (S):

I Socialdemokratiet ønsker vi at sikre, at alle familier har gode muligheder for at få børn. Det kræver, at vi tager hensyn til børnefamilierne på arbejdspladsen og til den måde, vi indretter samfundet på.

Men heldigvis ser det også ud, som om vi er på rette vej. Faktisk er Danmark et af de europæiske lande, hvor der fødes flest børn. Mon ikke en del af forklaringen er, at børnefamilierne i Danmark har relativt gode muligheder for at

indrette deres tilværelse? I danske familier har far og mor en reel mulighed for både at arbejde og have børn.

I Socialdemokratiet har vi kæmpet for at sikre børnefamilierne rimelige økonomiske vilkår, og vi har kæmpet for at sikre den enkelte familie et reelt valg mellem selv at passe sit barn eller at få det passet. Derfor er vi glade for, at det de sidste 7 år er lykkedes at udvide antallet af pasningstilbud til landets børnefamilier med over 155.000 pladser.

Vi har også taget en række initiativer for at forbedre børnefamiliernes vilkår. Lad mig bare nævne, at vi har udvidet fædreorloven med 14 dage, og vi har gjort børnepasningsorloven mere fleksibel. Samtidig har vi også forbedret børnefamiliernes økonomiske vilkår, bl.a. ved at sænke daginstitutionsbetalingen for familier med en lav indkomst og også ved at forbedre vilkårene for studerende med børn.

Som forslagene i dag fremsættes, er det selvfølgelig sympatisk at give børnefamilierne noget mere tid, men vi tror ikke, at en øjeblikkelig forlængelse af barselorloven med 1 år, som hr. Frank Dahlgaard foreslår, er vejen frem for de danske børnefamilier. Vi mener, at barselorloven og børnepasningsorloven skal ses i en sammenhæng, og samtidig er vi også bekymrede for de ligestillingsmæssige problemer i forslaget.

Hr. Frank Dahlgaards forslag vil sandsynligvis yderligere forstærke den tendens, vi allerede ser i dag, nemlig at orlovsmulighederne stort set alene anvendes af børnenes mødre. Spørgsmålet er vel også, om det er den rigtige prioritering at øge barselorloven nu, så længe en stor del af mændene ikke vælger at udnytte de muligheder, de allerede har.

Vi vil hellere fokusere på at give familier et reelt valg, så man ikke noget sted er nødt til at vælge en børnepasningsorlov, når barselorloven slutter, fordi kommunen ikke lever op til målet om en reel pasningsgaranti. Der er også en overhængende risiko for, at vi kommer til at mangle arbejdskraft, hvis forslaget gennemføres, ikke mindst i den offentlige sektor. Konsekvensen heraf kunne jo f.eks. blive længere ventelister. Af de grunde kan Socialdemokratiet ikke støtte forslaget.

Jeg vil da også godt knytte den kommentar til hr. Frank Dahlgaards forslag, at det vist i højere grad drejer sig om at afskaffe pasningstilbudet til børn under 1 år, end det drejer sig om at indføre en reel 1-års-barselorlov.

Jeg finder det stærkt stødende, at landets vuggestuer i forslaget nærmest fremstilles som larmende og skadelige for børn under 1 år. Det er helt urimeligt at kritisere personalet på den måde, idet det ganske ofte på en meget fornem og professionel måde varetager jobbet. Og det er da selvfølgelig også en direkte kritik af de mange familier, der i dag vælger at lade deres barn passe, før barnet fylder 1 år.

I forhold til SF's forslag vil jeg generelt henvise til de bemærkninger, jeg har gjort, og også derfor afvise forslaget, men jeg synes, det er værd at rose forslagsstillerne for de nuancer, forslaget indeholder, ikke mindst på ligestillingsområdet.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg har tre spørgsmål til fru Pernille Blach. For det første det her med, at det er så dyrt: Når Sverige har råd til 1½ års barselorlov, når Norge har råd til 1 års barselorlov, og når Island har råd til, de har i hvert fald 9 måneder, så har Danmark selvfølgelig også råd – eller har vi ikke? – til at forlænge barselorloven, om ikke andet så blot som SF foreslår.

Andet spørgsmål: Er der noget som helst europæisk land nord for Alperne, der har så kort en barselorlov som Danmark?

Tredje spørgsmål: Når man siger fra Socialdemokratiets og fra regeringens side, at det koster 3,8 mia. kr. på grund af ekstra dagpenge osv., har man så modregnet, hvad man sparer i form af mindre udgifter til vuggestuer, og at der bliver frigjort en masse pædagoger, der kan gå ud fra vuggestuerne i arbejdsstyrken? Er det taget med i betragtning?

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Jeg vil godt spørge fru Pernille Blach Hansen, om hun mener, at man overalt i landet har opfyldt regeringens intentioner om pasningsgaranti. Mener fru Pernille Blach Hansen ikke, at forslaget som et af de her to om udvidelse af barselorloven til 1 år ville kunne hjælpe på problemerne omkring pasningsorloven?

Der er visse steder i landet, hvor man stadig væk ikke opfylder pasningsgarantien, og hvor forældre har meget, meget store problemer med at komme tilbage til arbejdsmarkedet. Men en sådant forslag om udvidelse af barselorloven til 1 år ville måske også kunne hjælpe på det problem.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Både ministeren og den socialdemokratiske ordfører beskæftigede sig med, at vi ikke havde råd til at forlænge barselorloven, og at der ville komme til at mangle arbejdskraft. Det sagde den socialdemokratiske ordfører i hvert fald. Hvornår får vi råd? Altså, Norge, Sverige, Finland og Island, lande, som vi normalt sammenligner os med, har råd, og de har arbejdskraft nok til det her.

Hvornår får vi råd til det her? Vi har nogle af de bedste tider. Når der bliver mindre beskæftigelse, har vi så bedre råd, eller hvad er det for en situation vi skal i, før vi får råd? Alle ved, at det er det her, der trænges til, at det er det her, der er en investering på lang sigt, og hvad investerer vi ikke i på lang sigt på andre områder i aktiveringen f.eks. som ikke fører særlig meget fornuftigt med sig? Det her er jo også en aktivering.

Er det her ikke en investering, som er ved at foretage, at forlænge barselorloven?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Både hr. Frank Dahlgaards indlæg og i særdeleshed hr. Ole M. Niensens indlæg bygger på den fundamentale misforståelse, at jeg sagde noget i mit ordførerindlæg om, at det her skulle være dyrt, eller vi ikke skulle have råd.

Det sagde jeg faktisk ikke. Det sagde jeg faktisk ikke noget om i min ordførertale, men jeg skal da gerne svare på nogle af spørgsmålene alligevel. Det her er jo selvfølgelig et spørgsmål om, hvad det er, vi mener, der skal til for også eventuelt at give nogle gode vilkår for børnefamilierne. Vi har i mange år haft prioriteret at skabe et stort antal daginstitutioner, en pasningsgaranti, der, som jeg nævnte, har skabt 155.000 nye daginstitutioner.

Jeg sagde også, som hr. Klaus Kjær var inde på, at der er nogle steder, hvor det stadig væk kniber, hvor forældre rent faktisk nærmest tvinges til at tage en børnepasningsorlov efterfølgende, fordi de ikke på det tidspunkt, de har brug for det, reelt kan få en pasningsmulighed. Det vil vi meget gerne prioritere og blive ved med at skubbe på, så der mener jeg faktisk, at det, hr. Klaus Kjær sagde, var i en fin overensstemmelse med min ordførertale. Det var faktisk netop noget af det, jeg fremhævede.

Men det er vel også en diskussion om, at vilkårene for familierne og børnene helt centralt også altid hænger netop på barselorloven. Jeg

mener også, at der er andre ting, vi skal se på, f.eks. på kvaliteten af de tilbud, vi tilbyder i daginstitutionen. Det er vel en bredere debat end alene bare at se på barselorlov.

Jeg synes i hvert fald, det er for snævert, og jeg synes specielt, at det er problematisk, hvis man som hr. Frank Dahlgaard tager udgangspunkt i, at vuggestuer er skadelige.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Et af fru Pernille Blach Hansens argumenter for ikke at kigge på at udvide barselorloven var, at man ikke skal udvide barselorloven, når fædrene ikke udnytter deres nuværende muligheder. Og der vil jeg da godt spørge: Er det en rimelig argumentation over for de mødre, der gerne vil have mere tid sammen med børnene?

Hvis faderen ikke har mulighed for eller ikke ønsker at tage barselorlov, ja, så skal moderen altså heller ikke have mulighed for det.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er jo svært at komme med en kort bemærkning efter et parti, der brænder så voldsomt for at få udvidet barselorloven, men jeg tror alligevel, at jeg vil forsøge.

Jeg tror, at det er vigtigt at give fru Pernille Blach Hansen ret i det, hun sagde før, at det faktisk ikke var fru Pernille Blach Hansen, der nævnte økonomien, det var ministeren. Jeg kommer i tanker om et citat, som jeg tror, at i hvert fald både fru Pernille Blach Hansen og arbejdsministeren og andre tilstedeværende socialdemokrater kan huske. Jeg tror, det var statsministeren, der sagde, at det er et problem, hvis man tilrettelægger samfundsudviklingen sådan, at i gode tider er der ikke tid til velfærdsforbedringer, og i dårlige tider er der ikke råd.

Så vil jeg bare spørge: Var det ikke lige præcis den argumentation, arbejdsministeren bejente sig af, og betyder det, at fru Pernille Blach Hansen i højere grad er i overensstemmelse med statsministerens synspunkt, at det netop er i økonomisk gode tider, at man skal sørge for de velfærdsforbedringer, man ellers ikke får gennemført?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jamen det er da muligt, at man i Socialdemokratiet har lavet sådan en anden arbejdsdeling lige her omkring fyraften. Nu har vi jo en lidt lang

arbejdstid. Det plejer at være sådan, at den socialdemokratiske ordfører faktisk forsvare det, ministeren går hen og siger, og de er medlemmer af det samme parti, har jeg forstået, så jeg mener, at den socialdemokratiske ordfører hænger på udsagnet om, at vi ikke har tid.

Jeg tilslutter mig fuldt ud det, jeg ikke selv fik formuleret lige så elegant som hr. Villy Søvnald, med, at i de gode tider har vi ikke tid, og i de dårlige tider har vi ikke råd. Det, der er spørgsmålet, er: Hvornår får vi råd?

Og så siger fru Pernille Blach Hansen, at vi har skaffet 155.000 nye pladser. Jamen vi vil ikke have nye pladser. Det er jo sparepladser i det forslag, vi støtter. Det er sparepladser. Er det ikke gået op for Socialdemokratiet?

Og så til det der med, at mændene ikke udnytter orloven. Går Socialdemokratiet ind for at indføre ammepligt for mænd? Jeg vil da ikke afvise, at det kunne lade sig gøre. Med genmodificering osv. skulle det nok kunne lade sig gøre. Det ville selvfølgelig være stærkt fremmende.

At få mændene til at føde børnene ligger nok lidt længere ude, tror jeg. Men ammepligt kunne man måske godt lave. Er det det, der skal til, for at vi kan forlænge barselorloven, så mænd trækker på samme hammel?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg synes, det er utroligt, at jeg skal høre en Venstreordfører stå her som den store forsvarende af barselorlov, når samtlige forbedringer, der er sket for børnefamilierne gennem de sidste 7 år, er sket mod Venstres stemmer. Sidste eksempel er jo, da vi udvidede fædreorloven med 14 dage. Det stemte Venstre imod. Og så skal vi nu høre en Venstreordfører, som fordi formanden pludselig kommer med en ny idé, skal stå her og bakke op om, at der skal mere orlov til det hele. Men det kan vi jo vende tilbage til under Venstres ordførertale.

Jeg synes da, det er relevant at påpege, når nu flere partier her siger, vi har brug for meget mere barsel, at der er en ligestillingsmæssig problematik her, idet det i dag stort set er mødrene, der tager hele barslen plus forældreorloven. Det giver efterfølgende problemer i forhold til arbejdsmarkedet. Den problematik tager man til en vis del højde for i SF's forslag, men da slet ikke i hr. Frank Dahlgaards forslag. Jeg synes, der er ligestillingsmæssige problemer, man må se på.

Og så er jeg faktisk ikke enig med hr. Ole M. Nielsen i, at vi ikke vil have flere pladser – underforstået. Jeg tror faktisk, at børnefamilier gerne vil have pladser til at få passet deres børn. Jeg tror faktisk, at der har været behov for de børneinstitutionspladser, vi har skabt. Jeg tror faktisk, at familierne i dag ønsker både at have børn og arbejde, og så skal der altså også daginstitutionspladser til. Så det mener jeg egentlig er en væsentlig pointe.

Jo – det er til hr. Villy Søvnald – både ministeren og statsministeren og jeg er selvfølgelig enige i, at der også skal velfærdsforbedringer til i gode tider. Jeg vil også meget gerne forsvare ministerens synspunkt, men vi skal bare være enige om, at jeg ikke sagde noget om penge i min ordførertale, det synes jeg ikke, men jeg kan godt tage det ind nu, hvis de herrer i salen ønsker det.

Jeg mener også, vi har lavet velfærdsforbedringer i de gode tider. 14-dages ekstra fædreorlov er en af tingene, forældreorlov er en anden, og derudover er der en mere fleksibel forældreorlov, som flere partier her for øvrigt også var imod. Derfor synes jeg faktisk også, det virker lidt, i hvert fald fra Venstres side, som om hykleriet i øjeblikket ingen ende vil tage. Man har åbenbart et standpunkt, til man finder et nyt, og Venstre ved man ikke hvor man har.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg vil gentage mit spørgsmål fra før til fru Pernille Blach Hansen: Findes der noget europæisk land nord for Alperne, der har så kort en barselorlov, som vi har i Danmark? Jeg tror det ikke, men jeg ved det ikke. Men det kan være, fru Pernille Blach Hansen kan fortælle om det. Er vi ikke et af verdens rigeste lande? Skulle vi ikke have råd?

Så har jeg et andet spørgsmål: Er det virkelige motiv for Socialdemokratiet til at afvise det her forslag, at man ønsker at bevare beskæftigelsen i vuggestuerne, og at man ser institutionsløsningen som det rigtige og den private familieløsning som noget forkert? Er det det, der ligger til grund?

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Jeg bemærkede, at fru Pernille Blach Hansen i sit tidligere svar sagde, at det jo var hensynet til børnene, det drejede sig om. Fru Pernille Blach Hansen nævnte endda selv, at der var nogle lige-

stillingsmæssige problemer omkring mødrenes og fædrenes barselorlov. Hvordan hænger det sammen med hensynet til barnet?

Hvorfor ønsker Socialdemokratiet en ordning, hvor man øremærker visse tidsrum til moren, visse tidsrum til faren og måske også visse tidsrum til begge forældre i samme drag? Hvilken glæde har barnet af en sådan ordning, hvis eksempelvis faren ikke har mulighed for at udnytte sit tidsrum af barselorloven?

Det betyder jo en reduktion af den samlede barselorlov til skade for barnet. Det er jo hensynet til barnet, det kommer an på, ikke? Alt andet lige må et barn da være mere interesseret i at være sammen med en af sine forældre eller eventuelt begge forældrene i så lang tid som muligt og ikke i, at perioden bliver reduceret, fordi en af forældrene ikke har mulighed for at tage barselorlov.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Nu ved jeg godt, at det bedste forsvar kan være et angreb, men jeg synes nu, at den socialdemokratiske ordfører skal vente med at angribe Venstre, til vi har givet udtryk for, hvad vi mener om tingene.

Jeg var kun oppe for at stille et stilfærdigt spørgsmål om, hvorvidt det skulle gå ud over mødrene, hvis faren ikke havde mulighed for eller ikke ønskede og tage barselorlov.

Ønsker man at piske folk til orlov? Hvis ikke, I gør, som vi siger, så får I slet ingen orlov? Er det det, der er den socialdemokratiske model?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Til hr. Frank Dahlgaard: Jeg må erkende, at jeg ikke har gransket barselordningerne i samtlige europæiske lande, men så vidt jeg ved, har England faktisk en kortere barselorlov end Danmark. Det er da i hvert fald nord for Alperne.

Og så kunne man jo omvendt stille spørgsmålet: Er der noget andet europæisk land, hvor folk har lige så gode muligheder for at få passet deres børn, som man rent faktisk har i Danmark? Det mener jeg nemlig heller ikke der er. Vi ligger stort set i top med hensyn til at tilbyde folk en pasning af deres børn, hvis de ønsker det, samtidig med at der i øjeblikket fødes langt, langt flere børn af danske kvinder, end hvis man f.eks. sammenligner med, hvor mange børn en typisk sydeuropæisk kvinde får. Så så ringe er vores vilkår for børnefamilierne vel heller ikke i dag.

Og nej, det er ikke beskæftigelsen i daginstitutionerne, der er vigtig, men det, der er anstødeligt i hr. Frank Dahlgaards forslag, er, at man kan læse, at det nærmest er skadeligt for børn at være i daginstitution, og det er vi faktisk ikke enige i.

Hr. Klaus Kjær spørger, om ligestillingen ikke kan være ligegyldig, når nu børnene kommer i første række. Det mener vi faktisk ikke at den er. Vi mener da, at det er væsentligt, at der også i det her aspekt er ligestillingsmæssige problematikker, vi er nødt til at tage alvorligt, når man kan se, at det senere hen skaber problemer på arbejdsmarkedet, jo længere tid en person er uden for arbejdsmarkedet.

Og så skal vi vel heller ikke holde den generelle arbejdsmarkedspolitiske diskussion ude af det her, for vi ved jo godt, at hvis man indfører en generel etårig barselorlov for alle frivilligt så at sige, for både mænd og kvinder, som hr. Frank Dahlgaard foreslår, så vil det jo primært være kvinder, der tager den, også inden for den offentlige sektor, og det vil da få konsekvenser for andre befolkningsgrupper, f.eks. på sygehuse.

Hvis det er det, man vil, så kan man jo lige så godt sige det ligeud, for det bliver også en konsekvens, og derfor er det jo en bredere diskussion, som handler om andet end bare barselorlove alene. Vi bør jo se på børnefamiliernes vilkår mere bredt, se på, hvad der rent faktisk er gjort, hvad der kan gøres, og så bør man vel også se på, at det jo ikke er nok, at man, som Dansk Folkeparti gør, ønsker kvinderne hjem til kødgryderne og så lade forældrene betale den fulde daginstitutionsselv. Det er en tredobling af det, man betaler i dag pr. barn, og det skal man så bare have med.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Ole M. Nielsen for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Den socialdemokratiske ordfører tror, at familier vil have både job og børn. Det tror jeg også. Men der er masser af undersøgelser, der viser, at familier vil have mere tid sammen, og der er masser af undersøgelser, der viser, at familier, børn og voksne, lider og går i stykker, fordi de ikke kan få tingene til at hænge sammen, fordi de ikke kan få livet til at fungere.

Og så spørger fru Pernille Blach Hansen, om det er skadeligt for børn at være i institution.

Det tror jeg ikke, men jeg ved, at det er skadeligt for familier at have for lidt tid sammen. Det er helt sikkert.

Og så synes jeg i øvrigt, at Socialdemokratiet skal give Venstre en chance.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Frank Dahlgaard, også for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Nej – det er til fru Pernille Blach Hansen – der er ikke nogen fjendtlighed fra min side over for personalet i vuggestuerne. De gør et stort arbejde, men det er jo rimelig håbløst, og det kan aldrig blive lige så godt som far og mor derhjemme, og navnlig mor, når der er tale om børn på ½ år eller derunder, for der er mor bedre end far.

Fru Pernille Blach Hansen har nok ret i, at der ikke er noget land i hele verden, der har så mange børneinstitutioner i forhold til indbyggertallet, som Danmark har. Det er jo et katesernesamfund. Vi placerer små børn, før de kan tale og gå, i en institution, 7-8-9 timer om dagen. Det er da ikke noget at prale af, synes jeg i hvert fald.

Men kan fru Pernille Blach Hansen bekræfte over for mig, for det første at vi også har rekord i skattetryk – både i institutioner og pædagoger og skattetryk! – og for det andet at børn, der bliver passet i vuggestuer, er meget mere syge end børn, der bliver passet hjemme, for de smitter jo hinanden, og for det tredje at støjniveauet i institutionerne er skadeligt og højt og noget helt andet end derhjemme, hvor det selvfølgelig er lavt og menneskeligt?

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Klaus Kjær, også for sidste gang.

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Til fru Pernille Blach Hansen: Det her er ikke et spørgsmål om at få kvinderne hjem til kødgryderne. Vi ser på det her spørgsmål alene ud fra hensynet til barnet.

Vil fru Pernille Blach Hansen, og nu spørger jeg for tredje gang, ikke medgive, at set alene ud fra hensynet til barnet må det alt andet lige være sådan, at det må være bedre for barnet at få den fulde periode sammen med den ene af forældrene, det kan være faren, det kan være moren, det kan være begge forældre, end hvis en af forældrene ikke har mulighed for at udnytte barselorloven, så barnet skal have reduceret det tids-

mæssige samvær med forældrene, fordi en af forældrene ikke har mulighed for at få orloven? Det må da alt andet lige være bedre for barnet, at det får mulighed for at være sammen med den ene eller den anden af forældrene i periodens fulde udstrækning.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Hr. Ole M. Nielsen efterlyste mere tid. For det første mener jeg faktisk også, som jeg har været inde på, at vi har givet børnefamilierne mere tid. For det andet er det vel også et spørgsmål om et valg fra den enkelte families side. Man skal jo også selv prioritere og tage noget tid sammen med sine børn. Det tror jeg ikke vi kan blive uenige om. For det andet kan man vel sige: Hvis et års barselorlov var et massivt krav fra arbejdsmarkedets parter – det vil vi have! – så synes jeg da, at det var noget, der var meget svært at sidde overhørig. Men det er det jo ikke, heller ikke fra lønmodtagersiden, skulle jeg hilse og sige, og det synes jeg måske sætter tingene lidt i relief.

Til hr. Frank Dahlgaard kan jeg bare konstatere, at jeg må indrømme, når nu vi snakker om tid, at jeg lidt føler, vi to taler ud fra to forskellige tider. Jeg føler lidt, vi lever i to forskellige tider. Det er i hvert fald ikke min verdensopfattelse af, hvad der er den rette måde at være på i en familie, at det nødvendigvis altid er mor, der er bedst. Jeg skal ikke kunne sige, om det har noget med generationsforskelle eller holdningsforskelle at gøre, men jeg er i hvert fald overhovedet ikke spor enig. Jeg mener faktisk, at det kan forældrene sagtens selv finde ud af. Det er også mit svar til hr. Klaus Kjær.

Jeg mener, at det, et barn har brug for, er velfungerende forældre, velfungerende forældre, der selv vælger, hvilken tilværelse de vil have, som hverken skal pådømmes det ene eller det andet, og det mener jeg faktisk også selv, at danske børnefamilier kan finde ud af at prioritere, som det er i dag med de muligheder, der er både for barselorlov og forældreorlov.

Og så kan jeg jo bare sige, at de muligheder vil Dansk Folkeparti så tage fra dem. Specielt lavindkomstfamilier bliver virkelig ramt, når de skal til at betale den fulde pris for at få passet deres børn, hvor de i dag kun betaler maks. 35 pct. Det er virkelig noget, der vil tvinge en masse forældre hjem, fordi de ikke har råd til at få deres børn passet, og så har Dansk Folkeparti jo sådan set truffet valget for dem, og det tror jeg ikke gør børnenes liv nemmere.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Jens Vibjerg for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg får jo slet ingen svar på mine spørgsmål af fru Pernille Blach Hansen, og så må jeg jo konkludere, at Socialdemokraterne nok skal bestemme, hvad der er godt for den enkelte familie. Tager far ikke orlov, så skal mor heller ikke have det, og det er jo et klart signal at sende til kvinderne. Der er ikke mange sprækker i den socialdemokratiske beton.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg skal som sagt bare konstatere, at hr. Jens Vibjerg jo tilhører et parti, der stemte imod 14 dages ekstra orlov til fædrene, et parti, som nu pludselig har det modsatte standpunkt. Jeg ved godt, at hr. Jens Vibjerg først blev ordfører nu, men jeg vil alligevel godt tillade mig at revidere det, jeg sagde før. Det drejer sig jo ikke om, at Venstre har et standpunkt, til Venstre får et nyt. Det drejer sig om, at Venstre har et standpunkt, til formanden tager et nyt. Det er jo det, der er hele essensen i den diskussion, vi har her i dag. Det er jo derfor, vi overhovedet diskuterer emnet.

Jeg synes da, at det er rimeligt, at man som samfund sætter nogle rammer op for forældrene og siger, at de kan udnytte dem, men vi synes også, det er vigtigt, at både far og mor tager orlov, så vi ikke får nogen ligestillingsmæssige problemer senere hen i forhold til pension, og hvad det ellers kan være. Det er da tankevækkende i dag, synes jeg, at det kun er 20 pct. af mændene, der udnytter deres orlov. Så man kan da godt sætte spørgsmålstegn ved, om det er barselorloven, vi reelt skal forlænge, eller om det er andre ting, vi skal kigge på.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jamen jeg synes jo, den socialdemokratiske ordfører står og modsiger sig selv. Nu har vi haft fornøjelsen at diskutere det her mange gange tidligere i valgkampe. Jeg synes, det er tankevækkende, at man det ene øjeblik kan stå her på Folketingets talerstol og tale om, at det er vigtigt med velfungerende forældre, der selv træffer deres valg om, hvordan de ønsker at prioritere deres tid i forhold til deres børn, og det næste øjeblik ønsker Socialdemokratiet at fortælle,

hvem der skal tage hvad hvornår. Synes fru Pernille Blach Hansen, at det hænger rigtigt sammen?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg skal bare endnu en gang konstatere, at for Socialdemokratiet er ligestillingsaspektet også vigtigt. Det er det tilsyneladende ikke for Venstre, så jeg vil nøjes med at konkludere, at Venstre jo stemte imod både de 14 dage ekstra til fædrene og børnepasningsloven. Og så er det altså lidt dobbeltmoralisk, at vi nu skal tage hele diskussionen en gang til, fordi formanden har fundet på noget nyt.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Ja, det er lige før, at jeg kunne ønske, at vi skulle have den her debat om et halvt års tid. Så kunne det være, at fru Pernille Blach Hansen har ændret opfattelse af nogle ting. For det, der er tankevækkende, og det, jeg synes der fremgår så klart fra Socialdemokratiet, er, at ligestillingsproblematikken er langt vigtigere end barnets tarv. Det er jo det, Socialdemokratiet står for.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det er altså lidt surrealistisk, man skal høre et parti snakke om barnets tarv, et parti, der har stemt imod samtlige forbedringer for børnene: børnepasningsloven, indførelse af 14 dages orlov for fædre, og da vi i finanslovforhandlingerne i år diskuterede, om der skulle være mulighed for familier, der ikke havde så mange penge, for at få deres børn passet i skolefritidsordning, så ikke nok med, at Venstre ville stemme imod, nej, de blokerede for, at vi andre kunne få lov til at vedtage, at forældre med dårlige økonomiske vilkår også kunne få passet deres børn. Og så skal vi nu gøre det her til en stor debat om ligestilling.

Det kan vi godt, for ligestilling er også vigtig for Socialdemokratiet, men vi er faktisk fokuseret på børnenes vilkår, og det ærgrer os bare lidt, at Venstre har fået øjnene op for det så sent.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Nu går vi tilbage til ordførerrækken: Hr. Jens Vibjerg.

Jens Vibjerg (V):

I Venstre har vi meget stor sympati for de forslag, vi her behandler i dag. Det at give småbørnsfamilierne mulighed for mere samvær med deres små børn er af meget stor værdi. For de helt små børn er moderens nærvær uomtvisteligt, men det skal ikke forlede nogen til at tro, at faderens tilstedeværelse ikke også er af stor værdi. Men det lille barn er nu mest optaget af moderen. Sådan har naturen eller Vorherre nu engang bestemt det.

Der er selvfølgelig en række konsekvenser af en forlængelse af barselorloven, som skal grundigt gennemarbejdes, inden man gennemfører en forlængelse. Det har nogle direkte økonomiske konsekvenser, som vi selvfølgelig skal have helt styr på og dermed tage stilling til. Det har også en indflydelse på arbejdsstyrken, som heller ikke må negligeres. Endelig har det også indflydelse på vores tilknytning til arbejdsmarkedet.

Ud over barselorlovens længde er jeg overbevist om, at fleksibilitet også er noget, der har endog meget stor betydning for den enkelte familie, ja, måske den allerstørste betydning, hvis man kan gøre barselorloven meget mere fleksibel, så man f.eks. i en periode holder fuld barselorlov og herefter i en længere periode holder barselorlov på deltid. Det kan være en af forældrene, det kan være begge forældre, eksempelvis den ene, der møder lidt senere, den anden der kommer lidt tidligere hjem. Måske vigtigst af alt er det, at den enkelte familie selv får mulighed for i samarbejde med sin arbejdsgiver at tilrettelægge en fleksibel orlov, hvor hensynet til barnet går op i en højere enhed med hensynet til arbejdspladsen og fars og mors behov for tilknytning til arbejdsmarkedet og karrieremulighederne.

En model, hvor man får mere tid sammen med børnene og samtidig mulighed for at vedligeholde sine karrieremuligheder på arbejdsmarkedet, vil være helt ideel for utrolig mange familier. Man sikrer størst muligt samvær med børnene, man sikrer sin tilknytning til arbejdsmarkedet og – ikke uvæsentligt – den stressede hverdag mildnes, den hverdag, hvor børn skal afleveres tidligt om morgenen før arbejdstids begyndelse og hentes efter arbejdstids ophør efter et fuldtidsjob.

Man når måske lige et par indkøb på vejen hjem, hvor aftensmaden skal stå på bordet, hvor børnene skal pusles med, skal snakkes med, og alle andre praktiske gøremål skal klares, inden

børnene lægges i seng. Kort sagt: Man kommer hjem til et par ulvetimer til glæde for ingen og til stress for alle.

I Venstre er vi tilhænger af en model, hvor familien får størst mulig frihed til at vælge, hvor familien får rig mulighed for et kvalificeret samvær med børnene, hvor karriereønskerne har muligheder, og hvor økonomien og arbejdsmarkedets behov ikke fornægtes.

Jeg ved godt, at det er store mål, men det skal ikke forhindre os i at forsøge at nå dem. Derfor er vi i Venstre gået i gang med den nødvendige analyse, der kan danne baggrund for den nødvendige debat, så vi kan skruer den helt optimale model sammen, der også kan blive til virkelighed for de danske børnefamilier.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Må jeg kvittere for en for så vidt smuk tale. På mange måder synes jeg, at der var smukke ideer i den. Jeg synes, det var helt underligt, at det ikke drejede sig om forslagene. Men det kan være, at hr. Jens Vibjerg er blevet afbrudt af det røde lys. Det sker jo.

Jeg savner et svar på, hvordan hr. Jens Vibjerg forholder sig til forslagene. Det er faktisk to konkrete forslag, vi behandler. De går i øvrigt ud på at forlænge barselorloven, hvis Venstres ordfører ikke er opmærksom på det.

Inspirationen er i høj grad Venstre selv og Venstres formand, der på kvindernes internationale kampdag den 8. marts rydder forsiden på Politiken med en melding om, at Venstre vil en barselorlov på 1 år.

Hvordan kan man sige det så sikkert, når jeg forstår, at Venstre nu sidder og analyserer? Havde formanden ikke analyseret? Er det sådan et spontant indfald, der dirigerede Venstres formand? Er det helt uden omtanke? Er analyserne ikke foretaget?

Jeg må spørge: Er hr. Vibjerg ikke i overensstemmelse med Venstres formand? For så er der jo formentlig lukket for advancementsmuligheder i meget lang tid.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det var smukt. Jeg fik næsten tårer i øjnene. Tale om indkøb, tale om ulvetime. Det lød virkelig, virkelig smukt. Det vil jeg komplimentere Venstres ordfører for.

Men man kan ikke helt undgå at få den tanke, om der ikke også er en hel del hykleri indblan-

det, når man ved, at Venstre samtidig taler om indkøb og børnefamiliens tid og så altid har været modstander af børnepasningsorloven, som jo netop kunne hjælpe børnefamilierne, allerede da den blev indført.

Man var som sagt modstander af, at fædre fik 14 dage ekstra; men det er måske, fordi det ikke er fædrene, der skal gå på indkøb med børnene, men mødrene?

Er problemet ikke her, at Venstre ikke er helt afklaret med hensyn til, hvad Venstre egentlig mener? Og det er jo også derfor, at hr. Jens Vibjerg overhovedet ikke gav noget som helst svar på de to konkrete forslag, der ligger. For Venstres politiske ordfører mener én ting, 2 uger efter mener Venstres formand en helt anden ting. Og nu ved Venstre ikke, hvordan de skal forholde sig til to meget konkrete forslag, fordi de plejer at mene noget andet.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Hr. Jens Vibjerg har sat tiden i stå og tænkt sig tilbage til bindingsværkshuset med det stråttækte tag og et æsel i baghaven osv. og åbenbart tænkt på gode gamle dage. Der var ikke meget om det forslag, som skal behandles.

Men vi er jo nødt til at spørge Venstre om, hvordan de forholder sig til de forslag her, og hvad de agter at stemme. Det er dog normalt, at man giver den melding her ved en første behandling.

Så er der noget andet, vi skal have afklaret, og det er, hvor det forslag, som Venstres formand talte om, som er baggrunden for hele drøftelsen her, egentlig hører hjemme? For det er jo ikke ligegyldigt, hvad det er, vi taler om. Er det et arbejdsmarkedspolitisk forslag? Er det børnepasningsorloven, som Venstre er imod? Er det den, der skal forlænges? Eller er det sygedagpenge ved barsel, der skal forlænges?

Vi taler om vidt forskellige satser og vidt forskellige størrelser. Kan vi ikke få Venstre ud af busken og få dem til at fortælle her i dag, hvad det er for noget, der reelt tales om. Og det er også et spørgsmål om, når vi skal til at diskutere finansieringen i forbindelse med valgkamp osv. Hvordan klarer Venstre det her spørgsmål?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Hr. Villy Søvnal spørger, hvordan Venstre forholder sig til forslagene. Jeg synes sådan set, det fremgik rimelig klart af det, jeg sagde, at vi hav-

de meget stor sympati for intentionerne i forslagene, og det gælder begge forslag, der ligger.

Men der er også behov for, at vi først får analyseret hele området økonomisk. Der er jo ingen beskrivelse af de økonomiske, de arbejdsmarkedspolitiske konsekvenser af forslagene, som ligger. Og det er store tiltag det her, og derfor skal de analyseres til bunds, inden vi beslutter videre fremfærd. Så jeg kan sige: Som tingene ligger i dag, kan vi ikke gå ind og støtte forslagene.

Fru Pernille Blach Hansen siger, at vi var modstandere af fædrenes 14 dage. Jamen det var jo det, jeg prøvede at fortælle lidt om eller stille spørgsmål til tidligere. For os er det afgørende, at familierne selv får lov at vælge. At det ikke er os herinde, der kommer og pådutter den enkelte familie, hvem der skal holde orlov hvornår.

Og jeg har svaret på det om økonomien.

Hr. Bjarne Laustsen snakker om de gode gamle dage. Ja, hvis de gode gamle dage er, hvor familier selv får størst mulighed for at tilrettelægge sin hverdag med hensyn til det at tage vare på de små børn og passe deres arbejde, så kan det godt være. Men det er jo i hvert fald en anden model end den, der har været tidligere. For os er det vigtigt, at familierne i et moderne samfund får mulighed for at indrette sig fleksibelt i forhold til familiens behov og i forhold til intentionerne på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Ja, man går jo hen og bliver helt rundtosset. Jeg troede ellers, at det var Det Radikale Venstre, der havde eneret på at være noget med en eller anden budding, man havde svært ved at få sømmet op på en væg. Men jeg skal love for, at der er kommet flere om budet i dag.

Jeg kan ikke lade være med at citere fra en analyse i Politiken forleden dag, hvor der stod: »Det er ikke som i gamle dage. Specielt medlemmerne af de to regeringspartier, Socialdemokratiet og De Radikale, nikkede. Dengang, hvor synet på dansk politik var, at S og R lagde sig i sejen for at skaffe arbejdere og husmænd en del af samfundskagen, og Venstre var storbønder, der selv under lavkonjunkturer kunne dø med flæsket i munden«.

Siden er der løbet meget vand i åen, og hr. Anders Fogh Rasmussen er begyndt at lave fuldstændig om på sit parti. Han løber fra principprogrammer, han løber fra hvad som helst.

Men det, der kunne være interessant at få at vide, er: Hvem er det egentlig, der skal betale for det her? Hvis vi nu fulgte de smukke ord fra Venstre, hvem skal så betale for det? Vi har hørt Venstres ordfører udtale til TV-avisen her i aften, at erhvervslivet må det under ingen omstændigheder være. Så ved vi, at Venstre har et skattestop, som gør, at skatten ikke må stige på nogen som helst måde for den enkelte, den private. Det kan det heller ikke være. Hvor er det så lige, pengene skal hentes, spørger jeg Venstre.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Til hr. Jens Vibjerg: Det er jo kun en gang udenomssnak, at der skal analyseres først, og kom hist op og her ned. Med de evner, Venstre har til at lave regnestykker – dem har vi jo lært at kende gennem nogle år i oppositionstiden her – så må det snart kunne lade sig gøre i et tæt arbejde med SF og andre nyttige og gode og velmenende partier.

Og det er jo kun det, vi skal tage stilling til. Hvis det er SF's her, så er det meget rundt. Det er jo kun at pålægge regeringen at lave noget inden den 1. november. Og så vil der jo blive rig lejlighed til at samarbejde om det, så man kan fremsætte et lovforslag i enighed og lave alle mulige regnestykker. Men man vil ingenting.

Kunne det have noget at gøre med, at man jo også har dekretet, hedder det vist, skattestop? For det er klart, at det her koster noget på kort sigt. Men hvornår får vi råd?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er dog en utrolig hr. Jens Vibjerg, vi møder i dag. Men jeg kan godt forstå, at det er en svær opgave, han er kommet på. Men alligevel, at tale med så meget uld i mund, det synes jeg næsten er for meget.

Altså at analysere økonomien i det her kan gøres på et par udvalgsmøder. Det er jo det, vi normalt gør på udvalgsmøder, hvis Venstre vil deltage.

Det eneste undrende spørgsmål, der står tilbage for mig, er, hvem der i Venstres gruppe har vredet armen så meget rundt på hr. Anders Fogh, at han var nødt til at opgive sine idealer.

Jeg står her med Politiken fra den 8. marts – kvindernes internationale kampdag – og der er ingen forbehold, der er ikke noget med analyser, der er intet udenoms. Det er lige på og hårdt. Venstre siger 1 års barselorlov. Slut!

Så har jeg gjort mig den umage at læse hr. Anders Foghs bog. Den, der hedder »I godt vejr og storm«, den er formentlig bekendt i Venstre, hvor hr. Anders Fogh skriver på side 202: »Efter min mening bør forældre være lang tid hjemme hos de helt små børn, og det kan vi gøre muligt ved at forlænge barselorloven til 1 år.« Den her bog hedder ikke »Her dukker af disen«. Den hedder »I godt vejr og storm«.

Hvor er kampviljen blevet af i Venstre? Hvem har vredet armen så onskabsfuldt rundt på Venstres formand?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg synes, at når man vil citere, skal man være loyal over for det, man citerer. Der bliver i hvert fald lagt mange ord i munden på vores formand, som han ikke har udtalt.

Jeg står her med teksten fra Politiken, og da må man sige, at her siger formanden, og jeg citerer: »Det er en model, som kun kan realiseres i takt med, at pengene kan skaffes, og at arbejdsmarkedet kan leve med det.« Og videre understreger han: »Det er en målsætning og ikke et valglofte til det kommende valg.«

Det er altså en langsigtet målsætning at nå 1 års barselorlov, men det skal ikke forhindre os i at tage fat på at få løst nogle af de problemer, vi har omkring børnefamilierne. Det er ikke sikkert, at vi kan få 1 års barselorlov sådan inden for den nærmeste tid, men kan vi få taget hul på en fleksibilitet og så en forlængelse af barselorloven hen ad vejen, i takt med at vi får råd til tingene, så vil vi få løst de meget store problemer, som mange børnefamilier lever med, fordi hverdagen er så enormt stresset.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg tror, at hr. Jens Vibjerg er faldet ned i sådan en særlig rille med flokler, som hører til en anden type sagsbehandling, nemlig når man behandler lovforslag, for der kan man jo altid finde et hår i suppen og sige, at i det her foreliggende er der lige lidt galt, og der er lige noget, man ikke lige kan bruge, og på det foreliggende grundlag kan man så ikke støtte forslagene.

Men lige netop i det her tilfælde siger hr. Jens Vibjerg, at han ikke kan støtte det der foreliggende forslag, men han kan godt støtte 1 års barselorlov som perspektiv, for det kan hans formand. Og så får vi så modificeringen, nemlig under

forudsætning af, at pengene kan skaffes og arbejdsmarkedet kan leve med det osv., osv.

Hvad er det i de modifikationer, der ligger her, der afholder hr. Jens Vibjerg fra at støtte det forslag, som er fremsat af SF, som lige præcis – og jeg gætter på, at det er derfor, at det er formuleret på en sådan måde – siger, at det netop er i takt med, at pengene kan skaffes og arbejdsmarkedet kan leve med det? Hvad er det helt præcis, der forhindrer hr. Jens Vibjerg i at støtte det?

Det er jo et beslutningsforslag, der ligger her. Der skal senere udformes et lovforslag, hvor man kan slås om de enkelte formuleringer og om, hvordan man udformer det. Hvad er det, der hindrer hr. Jens Vibjerg i at sige: Jeg støtter det her; det svarer til det, vi går ind for?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det mest klare tilsagn, vi får fra Venstre i dag, er nok, at man ikke kan støtte det, som det ligger nu. Men hvis nu forslaget når frem til andenbehandling, hvordan vil Venstres stilling så være?

Så får vi nu at vide, at Venstres ordfører ikke vil bakke op om sin formand. Det er da en interessant diskussion.

Jeg vil godt have at vide, hvis det er muligt at få det oplyst, hvad der egentlig står i Venstres principprogram omkring barsel- eller børnepasningsorlov. Hvordan ser det ud?

Når der bliver refereret fra Politiken – det gjorde hr. Jens Vibjerg jo selv – hvad hr. Anders Fogh Rasmussens tanker var, og de var sådan på sigt, hvad er det så for en tidshorizont, vi opererer med? Er det en uge ekstra? Så tager det jo 26 år; det er jo ikke sådan lige omkring hjørnet.

Hvad er det for nogle tanker, Venstre har, når man ikke kan støtte det, der ligger her i dag? Vi må kunne få et klart svar på, hvordan tankerne er og også gerne høre lidt om finansieringen. Det har vi ikke hørt særlig meget om.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg tror, at øvelsen med at sømme budding op på væggen er nem i sammenligning med den øvelse, vi har gang i i øjeblikket. Det, vi har gang i her, må være som at sømme vand op på væggen.

Endnu en gang efterlyser jeg: Hvem er det, der skal betale for det her? Hr. Jens Vibjerg har udtalt til tv så sent som her i aften, at det ikke må være erhvervslivet. Venstre har deres skattestop, så det må heller ikke være borgerne. Men

hr. Jens Vibjerg har sagt i tv, at det er staten, der skal betale. Hvordan skal det her foregå? Kan vi ikke snart få et bud på dét?

Vi har også hørt erhvervslivet udtale sig i tv her i aften, nemlig Dansk Arbejdsgiverforening, som siger, at de ikke kan leve med det, og det var jo betingelsen fra Venstres side. Vil det så sige, at Venstre trækker deres forslag? Vi må have en klar melding.

Sympatiske tanker er udmærkede, dem kan vi alle sammen have, men vi må vide, om Venstre står ved det her eller ikke står ved det. Vi mangler et klart svar fra Venstre. Ellers ender det med, at vi for anden gang skal citere fra Jyllands-Posten i dag, hvor der står i lederen: »Spørgsmålet er blevet, om partiets medlemmer i dag kan vide, hvor de har Venstre. Og svaret må blive et nej.«

Vi må give lederen ret.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Nu skulle man jo tro, at det var et Venstreforslag, der var til behandling. Det er i hvert fald sådan, jeg hører ordførerne forholde sig til det. Og det synes jeg man kunne afvente til det tidspunkt, hvor Venstre fremsætter nogle konkrete planer, nogle konkrete forslag.

I øjeblikket arbejder vi med nogle modeller, og på et eller andet tidspunkt bliver det altså til nogle konkrete forslag. Og jeg synes, at det både er rimeligt og fair, at man har mulighed for at gennearbejde nogle modeller, inden man skal stilles præcist til regnskab for, hvordan hvert enkelt hjørne skal finansieres, og hvordan modellerne skal skrues sammen.

Vi har jo set Finansministeriet lave beregninger på et forslag, der er ikkeeksisterende, og jeg synes egentlig, at det er noget imponerende, at man kan lave beregninger på et forslag, der er ikkeeksisterende, når man dermed ikke kender forudsætningerne.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Villy Søvnald for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg står med den samme udgave af Politiken, som hr. Jens Vibjerg citerede fra før, der, hvor der med stor overskrift står: »Venstre: Et års barselsorlov«.

Det er rigtigt, at hr. Anders Fogh Rasmussen siger, at det skal gøres på sigt, men hvad inde-

holder SF's forslag? Er det ikke på sigt? Venstre understreger, at det skal kunne realiseres, når pengene kan skaffes, men hvad indeholder SF's forslag? Jo, at det skal virkeliggøres i takt med, at pengene skal skaffes. Herregud! I øvrigt er det jo en banalitet, som burde være selvindlysende.

Vi har gjort os umage med at skrive af efter Venstres tanker. Derfor synes jeg stadig, at det fundamentale spørgsmål, der står tilbage, er: Er der nogen, der har vredet armen så meget rundt på Venstres formand, at han sagde av? Er der nogen i Venstres folketingsgruppe, nogen af Venstres økonomer, der har været hårde ved Venstres formand i helt urimelig grad? Eller er det, Venstre er i færd med, et bedrag af voldsom karakter? Undskyld mig.

Jeg prøver at forestille mig, hvilken tale Venstre ville have holdt, hvis f.eks. et af regeringsmedlemmerne var gået ud med et løfte for halvanden måned efter at sige: Det mente vi alligevel ikke noget som helst med.

Det, Venstre bliver bedt om at forholde sig til, er ikke et lovforslag. Det er et beslutningsforslag, der indeholder de intentioner, som Venstre selv har tilkendegivet for halvanden måned siden, men som man i dag ikke vil stå ved. Står Venstre for »vejrhane«? Står Venstre for »hvabe-har«?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jamen det er jo lidt et spørgsmål om troværdighed. Nu har det ord ikke været nævnt før, men der er da somme tider nogle, der beskæftiger sig med det i politik, har jeg lagt mærke til, så det kunne jo have noget med troværdighed at gøre det her, så vi må have et svar på det.

Helt konkret har hr. Jens Vibjerg nævnt, at de vil begynde med fleksibilitet, for vi har ikke råd til det der med udvidet barsel. Hvad går den fleksibilitet ud på? Kan vi få det beskrevet?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

I dag har vi virkelig fået demonstreret, at det er en udsøgt kunst hos Venstre at sige ét og gøre noget andet. Partiet fører sig frem som børnefamilierne store frelser, men har stemt imod samtlige forbedringer eller i hvert fald undladt at støtte dem.

Så lader jeg være med at snakke om fædreorlov, men i stedet om børnepasningsorlov. Den var Venstre imod. Venstre støttede ikke det særlige børnetilbud, der blev givet til uddannelses-

søgende med børn, og det må da netop være en gruppe, der har brug for noget hjælp.

Venstre støttede ikke, at vi hævdede fripladsgrænsen. Venstre blokerede for, at fattige forældre med børn i skolefritidsordninger kunne få nogle ordentlige økonomiske vilkår, og nu vil Venstre så gerne give 1 års barselorlov, men bare ikke lige nu, for man skal først analysere det. Og det er i direkte modstrid med alt, hvad Venstre har stået for de sidste 7 år.

Jeg vil gerne spørge Venstre: SF har sådan set givet Venstre mulighed for at analysere helt frem til november, er det ikke nok? Hvor lang tid skal Venstre bruge på analyser? Og er essensen ikke virkelig, som hr. Anders Samuelson sagde, at erhvervslivet ikke må betale, at Venstre har et skattestop, og at ingen offentlige ansatte må fyres? Det hænger ikke sammen. Det kan ikke lade sig gøre. Venstre siger ét og gør noget andet.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

SF's forslag handler jo om, at det er på sigt, men det er alligevel meget tidsmæssigt afgrænset; altså fra perioden 1. januar 2001 til 1. januar 2006 forlænges orloven med mindst 14 uger som et skridt i retning af at udvide barselorloven med 1 år. Men ved på nuværende tidspunkt at sige ja til det konkrete forslag, så har vi taget udgangspunkt i en facitliste, inden vi går ind og kigger på modeller, på beregninger.

Hr. Ole M. Nielsen snakker om troværdighed. Lige netop, det er jo derfor, det er så vigtigt for Venstre, at vi får det her ordentligt gennearbejdet, inden vi præsenterer en endelig model, at vi ikke bare går ud og siger, at nu gør vi det her, for det vil være utroværdigt. Vi skal simpelt hen have tingene ordentligt gennearbejdet, inden vi præsenterer tingene.

Fru Pernille Blach Hansen har jeg sådan set svaret i mit svar til hr. Villy Søvnald.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelson (RV):

Jeg tror, at jeg opgiver at få svar på de spørgsmål, som jeg nu har stillet to gange, og som Venstres ordfører har valgt at gå uden om.

Men vi fik alligevel det på banen nu her, at vi kan konstatere, at ikke engang de første 14 uger af det, Venstre lover, tør de sige, at de kan levere inden år 2006. Det var det, vi hørte fra hr. Jens Vibjerg for 2 minutter siden. Det er så meget, vi kan lægge i de gyldne løfter!

Her er vi måske ved kernen af problemet for Venstre lige netop her og nu: at det er så uendelig farligt for en politisk leder at gå ud og lancere noget markant nyt og så ikke kunne levere varen. Det er det, vi ser i dag. Den politiske ordfører kan ikke levere den vare, som formanden har lovet. Det er utroværdigt. Det holder ikke. Og det er afslørende.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Hr. Jens Vibjerg kritiserer, at der tales om facitliste, men det er jo Venstre selv, der har leveret facit, og det er 1 års barselorlov. Det var jo facit, og det giver jo kun mening at afvise det, hvis man mener, at det skal foregå efter 2006.

Hvis politikken er, at efter 2006 vil man muligvis gerne have 1 års barselorlov, hvorfor bliver det så leveret nu i denne valgkamp og ikke næste gang, der skal være valgkamp? Hvorfor møder man op med den vision? Er det, fordi man tror, det er et synspunkt, som giver stemmer, eller hvad er argumentet for at levere facitlisten, når man ikke er parat til at opstille regnestykket?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Til hr. Anders Samuelson: Det kunne jo være, at Venstre havde et højere ambitionsniveau. Det kunne man ikke afvise.

Til fru Jette Gottlieb: Jamen der skal ikke herse nogen tvivl om, at vores langsigtede mål er at få 1 års fleksibel barselorlov, hvor den enkelte familie får mulighed for at indrette sig så hensigtsmæssigt som muligt, som det nu lige netop passer den familie. Det er det, det handler om.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Kan hr. Jens Vibjerg ikke løfte bare lidt af sløret for, hvordan Venstre har tænkt sig at få det her til at hænge sammen?

Jeg vil gerne følge op på hr. Anders Samuelsons tidligere spørgsmål om op til 1 års længere barselorlov, men først efter 2006. Hr. Jens Vibjerg sagde jo, at SF's forslag havde det problem, at tidshorisonten var for kort, men som fru Jette Gottlieb påpegede, er den 14 uger inden 2006.

Hvis Venstre ikke vil 14 uger inden år 2006, hvad er det så, man vil, og hvordan skal det hænge sammen? Erhvervslivet må ikke betale. Man har et skattestop. Der må ikke fyres offentligt ansatte, og desuden er man kommet til at

love en hel del andet, man også har svært ved at kunne levere.

Hvis hr. Jens Vibjerg ikke kan løfte bare lidt af sløret for, hvordan det skal hænge sammen, både med hensyn til den økonomiske side af sagen og arbejdsmarkedet, er det altså lidt slapt at afvise SF's forslag med det argument, at tidshorisonten er for kort, når Venstre selv har lovet 1 års ekstra barselorlov.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg har lige fået et udklip fra Kristeligt Dagblad fra torsdag den 19. april, og her optræder hr. Jens Vibjerg i spalterne. Der står bl.a., at blandt ophavsmændene til det nye forslag om barselorlov er Venstres arbejdsmarkedspolitiske ordfører, hr. Jens Vibjerg, og overskriften er, at Venstre vil have en fleksibel barselorlov, og Venstre fremlægger inden sommerferien forslag om 1-årig barselorlov.

Det vil altså sige, at det, der er svært i dag, ikke er svært inden sommerferien. Kunne vi ikke få defineret lidt nærmere, hvad inden sommerferien er? Så må Venstres analyse af økonomien være på plads, så er det ikke nok med fleksibilitet, og så må vi vide helt konkret, hvad det er. Er det de 14 uger i SF's forslag, eller hvad er det, Venstre har i tankerne? Man kan jo ikke sige, at man har et forslag liggende i skuffen og ikke vil ryste ud med det ved en sådan lejlighed. Der er ingen grund til at holde det skjult for offentligheden så.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Jens Vibjerg, og så går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Til fru Pernille Blach Hansen: Jeg har ikke sagt, at vi først kan forlænge efter år 2006. Jeg har bare sagt, at den binding, der ligger i SF's forslag, kan vi ikke binde os til på nuværende tidspunkt.

Med hensyn til artiklen i Kristeligt Dagblad tror jeg, hr. Bjarne Laustsen ved af erfaring, at skal man citere korrekt, skal man citere det, de pågældende siger. Overskrifter er sat af redaktionen, ikke af den, der bliver interviewet, og derfor har jeg ikke på noget tidspunkt lovet et færdigt projekt inden sommerferien.

Vi arbejder i et udvalg med projektet, og det skal jo både igennem Venstres folketingsgruppe

og ud og diskuteres i vores bagland, inden det bliver til et endeligt forslag. Så demokratiske er vi altså i Venstre, og det var der måske nogle andre der kunne lære lidt af. Men jeg synes altså, man må respektere, at det er den måde, vi arbejder på.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det er jo ved at blive sidst på dagen, og vi er vistnok kommet til de gode viljers time, når man skal iagttage de to forslag, som er til behandling her samtidig, nemlig B 117 af hr. Frank Dahlgaard og B 152, som er fremsat af SF.

Selv om det er sidst på dagen, kunne man måske alligevel driste sig ud i et tankeeksperiment, nemlig at man som udgangspunkt lod, som om vi i det danske samfund havde penge nok, og derudover lod, som om der ikke kunne være problemer med at skaffe tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft til det danske arbejdsmarked.

Hvis man kaster sig ud i det tankeeksperiment ud fra disse to forudsætninger, må jeg sige, at så kan vi i Det Konservative Folkeparti kun have meget stor sympati for de to forslag, som er til behandling her. Der er ingen tvivl om, at en forlængelse af barselorloven ville være en god ting for børnene, og der er ingen tvivl om, at en forlængelse af barselorloven ville være en meget stor hjælp for forældrene, så der er meget, meget godt, man kan sige om disse ideer.

Vi har i øvrigt i Det Konservative Folkeparti brugt ganske megen tid på at diskutere, hvordan vi kunne forbedre mulighederne for familierne til at kombinere arbejdslivet og familielivet, og i den forbindelse har vi formuleret tre ideer, som vi da meget gerne så gennemført. Den første idé er, at det skulle være sådan på det danske arbejdsmarked, at lønmodtageren og arbejdsgiveren altid havde mulighed for at kunne forhandle deltid, også uanset hvad der står i den pågældende overenskomst; det er et synspunkt, som jeg i øvrigt allerede har lanceret én gang i dag.

Det andet, vi har beskrevet i vores familiepolitiske oplæg, er den gamle konservative idé om en tidbank, som vi fremsatte helt tilbage i slutningen af 1980'erne, og som vi med meget stor tilfredshed kan konstatere nu er taget op i den offentlige sektor. Jeg mener, det er finansministeren som statslig arbejdsgiver og de statsligt ansatte, som har kastet sig ud i dette konservative projekt, og det er vi meget glade for. Den tredje idé er den, der ligger tættest på det, vi dis-

kuterer her i dag, nemlig en idé om at etablere et 2-årigt forsøg med forældreorlov på deltid i maksimalt 26 uger i umiddelbar forlængelse af barselorloven.

Vi formulerede programmet for ca. 1½ år siden, tror jeg nok. Det kan detaljeret tages ned fra vores hjemmeside, og det vil jeg meget gerne opfordre ordførerne til at gøre, så også denne idé kan indgå i debatten.

Lad mig så vende tilbage til tankeeksperimentet, for det var jo kun et tankeeksperiment. Det er ikke sådan i det danske samfund, selv om vi er et rigt samfund, at vi har ubegrænsede midler til rådighed, og det er heller ikke sådan i det danske samfund, at der ikke er problemer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Derfor må jeg sige, at selv om jeg har megen sympati for de to forslag, vi har til behandling her, er vi ikke i stand til på nuværende tidspunkt at melde positivt ud på de to forslag.

Der skal foretages meget nøjere analyser og beregninger af problemstillinger, før vi kan melde positivt ud. Men som sagt: Hvis problemerne ikke fandtes, havde vi kun sympati for de to forslag, men som de ligger her, kan vi altså ikke støtte dem.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det er bare et spørgsmål om præcisering til den konservative ordfører: Skal det forstås sådan, at når det nu ser ud, som om der i hvert fald de næste 5 år bliver mangel på arbejdskraft i Danmark, kan Det Konservative Folkeparti i den periode ikke støtte en forlængelse af barselorloven op til 1 år?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er angående det tankeeksperiment, hvis vi nu havde det sådan og sådan: Hvor stort skal overskuddet på handelsbalancen være, hvor stort skal overskuddet på betalingsbalancen være? Eller noget, som vi normalt opfatter negativt: Hvor stor skal ledigheden være? Skal den op på 250.000 igen, før vi har råd til det her, eller hvad er kriteriet?

Jeg forestiller mig ikke en verden nogen sinde, hvor almindelige mennesker ikke vil have nogen uopfyldte behov for indkøb af plastic eller andet nullerværk. Men hvornår kommer vi i en situation, så vores velstand skal komme familierne og fremtiden til gode og ikke bare omsættes i økonomisk vækst og produktion?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg kan godt forstå, at det er fristende for en konservativ arbejdsmarkedsordfører at opstille en lineær sammenhæng mellem behovet for arbejdskraft og barselorlovens længde. Men udløser det, at den konservative arbejdsmarkedsordfører vil foreslå, at man nedsætter barselorloven, når der er mangel på arbejdskraft?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Tak for de mange interessante og dybsindige spørgsmål. Dem er jeg meget glad for, og jeg besvarer dem meget gerne.

Til fru Pernille Blach Hansen: Nej, vi vil ikke garantere, at vi ikke vil støtte et forslag om 1 års barselorlov i en 5-årig periode. Den garanti vil jeg ikke give.

Til hr. Ole M. Nielsen: Ja, man kan altid diskutere, hvad vi har råd til, dels arbejdskraftmæssigt og dels med hensyn til penge. Det kommer jo i høj grad også an på viljen til at prioritere, de ting hænger jo sammen. En kraftig evne og vilje til at prioritere kan jo sagtens hjælpe de tanker på vej, og noget af det, vi skal have overvejet og vurderet, er, om der er mulighed for ad prioriteringens vej at komme længere, end vi er i øjeblikket med de spørgsmål.

Så kan jeg sige til fru Jette Gottlieb, at vi har ingen planer om at nedsætte barselorloven. Det ville vist i øvrigt også stride mod EU-direktivet.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Nu ved vi jo, at Venstres forslag aldrig bliver til noget, fordi Venstre har sat som en præmis, at erhvervslivet skal kunne leve med det, og erhvervslivet har udtalt i aften, at de ikke kan leve med det. Derfor behøver vi jo ikke gå videre med diskussionen om Venstres forslag.

Men så kunne jeg tænke mig at høre om De Konservatives ideer. Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening sagde på tv her til aften, at de ville advare imod et hvilket som helst forslag, som tog arbejdstimer fra arbejdsmarkedet. I hvor høj grad vil et sådant argument fra Dansk Arbejdsgiverforening vægte for De Konservative, også med henblik på et eventuelt kommende regeringssamarbejde med Venstre? Vil man simpelt hen modsætte sig deciderede forslag fra Venstre under hensyntagen til, at erhvervslivet altså ikke kan holde til det, hvis nu Venstre ikke selv kan huske, at det var en af deres præmisseser?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil spørge, om Venstre og De Konservative har samarbejdet om ordførerindlæggene, for jeg synes, det meget var de samme ord, der gik igen: Vi skal analysere, vi skal analysere, vi skal analysere, og vi skal overveje, vi skal overveje, vi skal overveje. Jeg synes, det er meget lidt dynamisk, når to partier, der gerne vil spille en fremtrædende rolle i dansk politik, ikke er i stand til på centralt hold at gennemdiskutere og analysere et område og komme med tydeligere svar.

Men jeg mangler et svar på: Hvilke overvejelser er det helt præcist, der for Det Konservative Folkeparti vil være afgørende for, om man vil være med eller ikke? Er det økonomiske, er det arbejdsmarkedsmæssige, eller hvilken type overvejelser er det? Det synes jeg vi andre har brug for at få at vide, for så kunne det jo være, vi kunne bidrage til en afklaring.

Jeg vil i øvrigt sige, at hvis Venstre og De Konservative kommer til at mangle et valgslogan ved det folketingsvalg, der kommer inden for et år, har jeg et forslag. Det hedder »Vent og se med V og C«.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Tak for hr. Villy Søvnalds kreativitet. Den er lige til at fortsætte, man kunne næsten fristes til at fortsætte: »Tag ud og kør med DSB«. Men jeg tror nu alligevel ikke, vi vil bruge dette valgslogan, selv om det jo var meget fiffigt formuleret, det skal jeg ærligt erkende.

Så spørger hr. Villy Søvnald, hvad det så konkret er med hensyn til økonomien, med hensyn til arbejdskraftbalancen, der skal være opfyldt – er det med hovedvægt på økonomien, er det med hovedvægt på arbejdskraften? Og der må jeg sige, at det naturligvis er ud fra en samlet helhedsvurdering, at vi vil tage stilling til det. Ja, det skal man da ikke grine af, for det er meget, meget fornuftigt at gøre det ud fra en helhedsvurdering og ikke kun sådan stykvist og delt.

Så har hr. Anders Samuelsen lyttet meget nøje til formanden for DA, og det synes jeg da er godt, så det vil jeg anbefale hr. Anders Samuelsen at gøre meget, ja, meget mere i fremtiden, end han har haft for vane indtil nu. Det kunne måske få en væsentlig og positiv indflydelse på regeringens arbejdsmarkedspolitik. Men jeg kan sige, at DA's synspunkter ikke er bestemmende for Det Konservative Folkepartis håndtering af

de her spørgsmål. Det er klart, at Dansk Arbejdsgiverforening ser isoleret på det arbejdskraftmæssige, hvor vi vil anvende en mere helhedsorienteret betragtning, når vi tager stilling til tingene.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

I hr. Kirkegaards forrige indlæg sagde hr. Kirkegaard, at man skulle prioritere. Nu spørger jeg helt konkret til Det Konservative Folkepartis prioritering. I sidste indlæg blev det så til en helhedsvurdering, men altså, de to ting er ligesom lidt imod hinanden. En helhedsvurdering er sådan en jævn grød af noget, der ikke er prioriteret. Men altså, hvordan prioriterer man inden for den helhedsvurdering? Man vægter nogle forskellige ingredienser forskelligt, når man helhedsvurderer, tror jeg nok. Hvordan prioriterer man i Det Konservative Folkeparti, i hele samfundet som sådan, det er der jo flere, der skal diskutere?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jamen jeg kan godt forstå, at det irriterer hr. Ole M. Nielsen, at jeg kom til at formulere mig så overmåde fornuftigt for et øjeblik siden.

Når vi skal tage stilling til forslag af den her karakter, vil det være ud fra en samlet vurdering af forældrebehov, børnenes behov, samfundsøkonomien, problemer med arbejdskraftbalancen. Ud fra en samlet vurdering af disse ting vil vi tage endelig stilling. Det er umådelig fornuftigt at gribe det an på den måde, og jeg vil egentlig også anbefale hr. Ole M. Nielsen at bruge præcis den samme fremgangsmåde. Så kan det være, vi ligefrem kan finde frem til noget fornuftigt sammen omkring det her.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er et opklarende spørgsmål, for det irriterer mig lidt, at vi diskuterer det, som om vi havde en diskussion, der var helt ny, og vi aldrig havde prøvet før, men startede ved år 0. Hvis nu det udvikler sig, som det ser ud til, at arbejdsløsheden også i de kommende år falder, betyder det så, at mulighederne for at gennemføre forbedringer i retning af det her forringes? Er det lige meget? Eller forbedres det? Har det nogen betydning, hvis arbejdsløsheden bliver ved at falde? Kan man sige det på den måde, at hvis arbejdsløsheden bliver ved at falde, så forskertser

det i høj grad muligheden for, at Det Konservative Folkeparti vil medvirke til ændringer i barselorloven, og det skal man så at sige betale for?

Så savnede jeg måske svar på spørgsmålet: Vi har i øjeblikket relativt stort overskud på de offentlige finanser, skal vi have en endnu mere gunstig situation med overskud på de offentlige finanser, før De Konservative er villige til det? Det må være til at svare meget konkret på.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jo, men når man prioriterer, er det altså noget med, at de forskellige elementer tillægges forskellig værdi. Det er dét, der ligger i det. Det er ikke bare sådan en samlet masse, hvor alle de forskellige stænger vejer lige meget. Jeg kan sige fra Kristeligt Folkeparti, at vi vil prioritere børnefamilierne højest, for vi tror, det er en god investering i fremtiden, fordi det er godt for mennesker. Og det vil vi måske gøre, indtil man kan sige, at betalingsbalancen gik i nul med minus 1 pct. af bruttonationalproduktet. Sådan kunne man vel godt opsætte nogle forskellige kriterier, ikke sandt, når man skal til at prioritere, ellers er det jo ikke til at forholde sig til, hvis det hele har fuldstændig samme værdi.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det her er barske løjer. Hr. Villy Søvnald kræver, at jeg skal angive præcise mål for ledighedens størrelse, hvis vi vil forholde os sådan og sådan til de her forslag, og jeg skal svare på, hvor stort overskuddet skal være, før vi kan gå ind i det her. Det er altså umuligt at svare præcist på de spørgsmål på så løst et grundlag, som vi diskuterer her i dag. Jeg vil tage udgangspunkt i, at det er en samlet helhedsvurdering af disse ting, som vi skal have foretaget, før vi kaster os ud i de her projekter. Det ville være overordentlig fornuftigt.

Så vil jeg sige til hr. Ole M. Nielsen: Ja, det er klart, at partierne kan prioritere lidt forskelligt. Der er hensyn til børn, hensyn til forældre, hensyn til økonomi, hensyn til arbejdskraft. Og jeg er fuldstændig opmærksom på, at Kristeligt Folkeparti prioriterer det med børnene og det med forældrene meget højt. Det gør vi også, men vi er nok mere tilbøjelige til end Kristeligt Folkeparti at prioritere det med økonomien og arbejdskraften.

Når vi sætter os til forhandlingsbordet – det gør vi jo nok inden så forfærdelig længe, når vi

har det her folketingsvalg overstået, og vi har en ny regering – så tror jeg sagtens, at vi ud fra disse forskellige prioriteringer kan finde frem til et fornuftigt samlet resultat, og det glæder jeg mig utrolig meget til.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Er der flere, der ønsker ordet? (Ophold). Nej, så går vi videre i ordførerrækken.

Klaus Kjær (DF):

Dansk Folkeparti mener ligesom forslagsstillerne, at tiden er moden til at overveje en forlængelse af barselorloven, således at vi kommer på linje med de øvrige nordiske lande. Det har vi givet udtryk for ved flere lejligheder. Vi er enige i, at forældrene skal have mulighed for at være sammen med børnene i børnenes første leveår, hvor erfaringen har vist, at den ene eller den anden forælders samvær med barnet i den første tid har stor betydning for barnets videre udvikling. Om det skal ske på én gang, som beslutningsforslag nr. B 117 ligesom forudsætter, eller om der skal ske en gradvis udvidelse af barselorloven som anført i beslutningsforslag nr. B 152, er ikke afgørende for Dansk Folkeparti. Det afgørende må være, at man arbejder hen imod det endelige mål: at barselorloven udvides til 1 år.

Hvorledes orloven skal fordeles mellem fædre og mødre, er der ikke noget om i selve beslutningsforslagene, hverken B 117 eller B 152.

I B 152 forudsættes det dog i bemærkningerne, at der under en eller anden form skal sikres bedre mulighed for, at fædre kan tage del i barselorloven, men hvis der i bemærkningerne dermed menes, at den del af barselorloven, der ikke udnyttes af fædre, fragår den samlede orlov, således at denne ikke reelt bliver 1 år, er det ikke lige Dansk Folkepartis kop te.

Vi mener, at familien selv må bestemme, hvorledes de fordeler orloven indbyrdes. Der kan være så mange gode grunde til, at den ene eller den anden af forældrene ikke har mulighed for at udnytte barselorloven. Det kan f.eks. være familiens økonomi, der således ikke længere kan hænge sammen. Det kunne også være sådan, at faderen er selvstændig erhvervsdrivende eller har et arbejde, der gør det mere vanskeligt for ham end for moderen at udnytte sin del af barselorloven. Det ville efter Dansk Folkepartis opfattelse være fuldstændigt urimeligt, at orloven samlet set i sådanne tilfælde reelt bliver forkor-

tet. Vi er således ikke tilhængere af den island-ske model, der nævnes i B 152.

Som nævnt er Dansk Folkeparti meget positivt indstillet over for en forlængelse af barselorloven i en eller anden form. Om forlængelsen skal ske gradvist eller på én gang, må bero på nogle økonomiske konsekvensberegninger i relation til den her problemstilling, og vi vil også derfor bede om at få foretaget sådanne økonomiske konsekvensberegninger under udvalgsbehandlingen af disse to beslutningsforslag.

Der har været nævnt nogle foreløbige og usikre beregninger, hvor udgiften anslås til at være omkring 3 mia. kr., og det skal nok passe, men selvfølgelig er der forskel på, hvor dyr en sådan ordning bliver, alt efter hvilken model og hvilken skabelon man nu vælger at indføre denne her barselorlov under.

Hele humlen i det her er jo nok, som overvismanden Niels Kjærgaard har udtalt for nylig, at det er en afvejning af de makroøkonomiske problemer, altså den offentlige udgift til denne her ordning og hensynet til børnefamilierne. Der skal ikke være tvivl om, at når man skal foretage denne afvejning, falder loddet altså for Dansk Folkepartis vedkommende i afvejningen af hensynet til børnefamiliernes vilkår.

Dansk Folkeparti deltager således gerne i det videre arbejde i udvalget, hvor vi vil bidrage til at nå frem til en løsning om en forlængelse af den nuværende barselorlov, gerne inden for en kortere årrække, hvor både økonomien og især børnenes og familiernes behov tilgodeses.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Klaus Kjær, som henviser meget til børnefamiliernes vilkår og behov og muligheder for, at familierne selv skal bestemme, hvordan det mere generelt hænger sammen med Dansk Folkepartis familiepolitik, hvor man går ind for, at forældrene selv skal bære det fulde ansvar for børnepassningen. Det vil sige, at familier med et barn, to børn, tre børn kan se op til en tredobling af deres udgift til børnepassning. Hvordan hænger det sammen med børnefamiliernes vilkår og familiernes mulighed for selv at vælge, om de vil have job eller passe børnene, hvis de skal betale tre gange så meget for at få deres børn passet?

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Det er således, at det her forslag ikke har noget som helst at gøre med hverken børnecheck eller reduktioner, hvis det er det, der henvises til.

Vi mener, at familierne alene af hensyn til barnets tarv skal have mulighed for at være så længe sammen med børnene som muligt, selvfølgelig inden for en vis begrænsning. Men vi synes, at 1 års orlov er fint, og det er en balanceret afvejning af, hvor lang den skal være. Som nævnt er den i Sverige 1½ år, i Island 9 måneder osv., men 1 år synes vi er en rimelig ordning.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Dansk Folkepartis ordfører ved tilsyneladende ikke helt, hvad det er, jeg hentyder til. Det er såmænd Dansk Folkepartis principprogram, men ligesom i Venstre gælder det måske ikke mere i den nuværende situation?

Pointen er jo, at det her jo også er en diskussion om, hvad for nogle vilkår det er, børnefamilierne skal have med hensyn til barsel, men også for dem, der, når barselorloven og forældreorloven er overstået, gerne vil ud på arbejdsmarkedet. Det er der jo også nogle, der vælger.

Og familierne skal jo som sagt ifølge Dansk Folkeparti selv bestemme. Hvis de skal have et reelt valg, hvordan harmonerer det så med Dansk Folkepartis principprogram, hvori der står, at forældrene skal bære den fulde udgift til børnepassning?

Det bliver temmelig mange penge, såmænd også hvis man bare har ét barn, men hvis man har to, så kan det da slet ikke betale sig at have arbejde.

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

O.k., så blev det præciseret. Det er spørgsmålet om det der med, at pengene skal følge barnet, forstår jeg nu.

For netop en forlængelse af børneorloven reducerer jo forældrenes betaling for barnet. De skal altså ikke bære nogen fuld udgift i det første år efter det her forslag. Hvis det så herefter er et spørgsmål om, at pengene skal følge barnet, som det hedder, jamen så synes vi, at det da er en udmærket tanke, som vi meget gerne vil arbejde videre med.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Et eller andet sted synes jeg, det er lidt pinligt, at jeg skal stå her og oplyse Dansk Folkepartis repræsentant om, hvad der står i Dansk Folkepartis principprogram.

Det er ikke pengene, der følger barnet, i hvert fald ikke hvis man ser det i den optik, det normalt diskuteres i den offentlige debat, for så er det jo det offentlige penge til børnepasning, der skal følge barnet.

Det er ikke det, der står i Dansk Folkepartis principprogram. Der står, at forældrene skal bære det fulde økonomiske ansvar for børnepasningen, ergo: Der er ingen offentlige tilskud til børnepasning. Det skal familierne selv finde ud af.

I dag betaler man maksimalt 35 pct. af den reelle udgift til børnepasning, dvs. at en børnefamilie selv skal betale tre gange så meget for at få passet deres børn. Det er dét, der fremgår af Dansk Folkepartis principprogram. Det har intet at gøre med, at pengene følger barnet. Det har noget at gøre med, at forældrene selv skal punge ud. Og hvordan hænger det sammen med, at man tager hensyn til børnefamiliernes vilkår, og at familierne selv skal bestemme?

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Jamen det hænger selvfølgelig sammen med hele filosofien om, at pengene skal følge barnet. Det er jo således, at det, vi mener, når vi skriver det her i vores partiprogram, er, at vi vil give forældrene et reelt valg med hensyn til, hvordan de her familier ønsker børnene passet.

Hvis man tænker sig den ordning om pengene, der følger barnet – man udbetaler en pose penge til forældrene – jamen så bærer de forældre selv ansvaret for den fulde udgift til børnepasning ad den vej. Det kan jo være, man vil anvende pengene til at ansætte en barnepige. Det kan være, at en af forældrene vil opgive måske et deltidsarbejde og så blive hjemme og selv passe barnet.

Men det er det, der er principperne bag.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er så altså sådan en meget, meget lille pose penge, der skal udleveres til familien, som den selv kan disponere over, og så skal de selv betale resten.

Til den pris er spørgsmålet, om ikke vi har råd til 3 års barselorlov eller sådan noget i den retning. Det kunne vi jo så prøve at samarbejde om, vi andre partier her. For jeg kan forstå, at det, der er Dansk Folkepartis politik, er, at forældrene selv skal betale, og så kan de jo egentlig holde den barselorlov, der passer dem.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Det er en lidt pudsig debat, men jeg må oplyse: Dansk Folkeparti har ikke noget forslag om, at pengene følger børnene. Dansk Folkeparti har et forslag om, at forældrene skal betale tre gange så meget for en institutionsplads, som de gør i dag.

Og så er det, jeg spørger: Hvordan hænger det så sammen? Det er min fornemmelse, at Dansk Folkeparti sådan set ikke rigtig er klar over, hvad der står i deres program, men det kan jo være, at de ligesom Venstre kaster et forslag på bordet som et led i debatten her i dag.

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Det hænger selvfølgelig sådan sammen, at hvis man går ind for en ordning om, at »pengene følger barnet«, så er det herefter, efter at de her penge har fulgt barnet, fuldstændig op til forældrene selv at bestemme, hvordan det her barn skal passes, hvordan familien vil indrette sig med hensyn til pasning, og at den herefter selvfølgelig selv betaler den fulde udgift for barnets pasning.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jamen jeg registrerede det nye forslag, der her blev fremsat fra Dansk Folkeparti. Så vil jeg spørge, om det nye forslag så også rummer det samme for barn 3, 4 og 5 for eksempel, eller om den begrænsning, at det kun gælder de to første børn, stadig står ved magt, sådan som det plejer at være i Dansk Folkepartis politik.

Skal vi forvente et nyt beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti, eller hvordan skal vi se på det?

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Nu blander fru Jette Gottlieb børnechecken ind i billedet. Det forslag om begrænsninger for de to første børn er alene knyttet til børnechecken.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så går vi videre i ordførerrækken. Så bliver det hr. Anders Samuelsen.

Anders Samuelsen (RV):

Det har været en interessant og spændende debat indtil nu. Og den har, på trods af at den tager udgangspunkt i to konkrete forslag, i høj grad haft et udgangspunkt i, at der har været en ny spiller på banen. Venstre har været på banen med et forslag, så man kan sige det på den måde, at hvor vi andre kender hinandens positioner i et eller andet omfang, så har der været et nyt bud fra Venstre, og det har selvfølgelig præget debatten.

Bag det og de spørgsmål, der er blevet stillet på kryds og tværs, ligger selvfølgelig, at der er utrolig mange forhold, som spiller ind mod hinanden, hensyn, som man må forsøge at tage i en afvejning af, hvilken vej man vil gå. Der er kvindekampshensyn, der er børnekampshensyn, der er samfundskampshensyn, hvis man kan sige det på den måde.

Hensynet til kvindekampen eller ligestillingskampen har vi været inde på flere gange i dag. I hvilken grad vil forlængelse af orlov medføre en uligestilling for kvinder, en marginalisering af kvinder i forhold til arbejdsmarkedet og forringe kvinders muligheder? Det er det ene hjørne.

Det andet er børnenes vilkår, hensynet til børnene. Det må man sige er vel hr. Frank Dahlgaards primære hensyn i hans forslag. Altså i hvor høj grad bør vi vægte arbejdsmarkedsvilkår og samfundsforhold op imod børnenes vilkår?

Hr. Frank Dahlgaards svar er entydigt, og for mange af os andre er det ikke et særlig entydigt svar, men det er klart, at her er også et element, som hører med på den vægtskål, som skal afgøres, hvilken vej man går.

Så er der så et overordnet samfundshensyn, hvis man kan sige det på den måde, en situation med mangel på arbejdskraft, som gør, at vi har behov for alle på arbejdsmarkedet. Vi har et pres mod den offentlige sektor, som gør, at vi i 2010-rapporten kan påpege, at vi kommer til at stå og mangle 85.000 mennesker. Hvis man leverer en fuld barselorlov, vil det betyde et dræn på 13.500 om året, hvilket jo selvfølgelig er uhyre kostbart, hvis man har de andre forudsætninger på plads. Og jeg har forstået på bl.a. også Venstre, at det har erklæret sig enig i, at det er de forudsætninger, som vi har at spille ud fra.

Alt i alt har partierne hver deres holdninger, og inden for partierne, er jeg rimelig sikker på, at det samme også gør sig gældende: at vi er meget varierede i vores syn på, hvad det er for en prioritering, hvad det er for en vægtning, som skal laves – sådan er det også i Det Radikale Venstre – afhængig af egne personlige oplevelser, afhængig af generationskløfter, afhængig af de muligheder, som man selv har oplevet at kunne have, og de ressourcer, man kunne trække på i den situation, hvor man stod og gerne ville være væk fra arbejdsmarkedet for at kunne være sammen med sine børn.

I øjeblikket er det klart ikke nogen prioritering fra Det Radikale Venstres side at forlænge barselorloven. Jeg har selv været inde på et forslag om, om man kunne gøre børnepasningsloven mere fleksibel. Og jeg synes egentlig selv, at der er mere musik i det, og den konservative ordfører har jo også været inde på nogle af de samme tanker.

Primært er der noget mere musik i det i den forstand, at hvis man kunne få et billede af, hvor mange der ville vælge ikke at være 100 pct. ude af arbejdsmarkedet, men vælge at have en deltidstilknytning til arbejdsmarkedet, så begynder der at være nogle argumenter, som kan gå op imod det argument, som vi primært hører, nemlig argumentet om, at man dræner arbejdsmarkedet. Hvis der er en del af dem, som i dag er 100 pct. væk fra arbejdsmarkedet, der vælger at tage en deltidstilknytning i stedet for, så er der noget at give af, så andre kan få en deltidstil- knytning til arbejdsmarkedet i en periode.

Men det er som sagt ikke noget, som er øverst på en radikal dagsorden på nuværende tidspunkt. Vi er glade for de justeringer, vi har fået lavet på børnepasningsloven i den indeværende periode, men det er ikke noget, som står øverst. Det er klart noget, som der arbejdes med i Det Radikale Venstre, som der diskuteres i Det Radikale Venstre, men det er ikke noget, som på nogen måde er i en sådan form, at vi ønsker at fremsætte forslag og heller ikke støtte de forslag, som vi behandler i dag, og som primært retter sig mod barselorloven.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Jette Gottlieb som ordfører.

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten går varmt ind for, at barselorloven forlænges til 1 år. Det gør vi af hensyn til børnene og af hensyn til børnefamiliernes mulighed

for at få arbejdslivet til at hænge sammen med det at få børn.

Når det så er sagt, vil jeg godt knytte nogle kommentarer til, hvordan de foreliggende forslag hænger sammen med andre spørgsmål.

Der er et beklageligt faktum: at det kun er i få kommuner i dag, at der ydes reel institutionstilbud til børn efter udløbet af de nuværende 26 ugers barselorlov. Det er et stort og reelt problem for mange forældre, som har måttet ty til at gøre brug af børnepasningsloven, hvor den afgørende svaghed er, at man her skal leve for 60 pct. af dagpengene. Alternativet har været at hutte sig igennem med lidt sort dagpleje eller andre dårlige løsninger. Det kan vi ikke være bekendt, og regeringen må sammen med kommunerne få løst det problem f.eks. i forbindelse med de kommende kommuneforhandlinger.

Indførelse af et års barselorlov må under ingen omstændigheder ændre på, at garantien for et pædagogisk dagtilbud efter det fyldte halve år stadig er ambitionen, så det reelle valg er til stede for børnefamilierne. Det er en vigtig pointe, som ingen af forslagene har med.

Men hvis jeg nu skal gå tættere på de to forslag, så rejser såvel hr. Frank Dahlgaard som SF på hver sin måde nogle grundlæggende spørgsmål.

Hr. Frank Dahlgaard gør sig i bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 117 til talsmand for, at børn ikke bør komme i institution, før de er fyldt 1 år. Her vil jeg godt sige, at der er tale om en generalisering, hvor hr. Frank Dahlgaards personlige holdninger ophæves til en form for videnskab.

Over for det vil jeg fastholde, at det bør være et reelt valg for forældrene, om de vil gøre brug af en forlænget barselorlov, eller om de mener, at deres barn vil have det bedst ved at komme i daginstitution i et vist antal timer om dagen eller eventuelt begge dele. Vi mener ikke, at lovgiverne skal gøre sig til vismænd på dette område, selv om jeg vil give hr. Frank Dahlgaard ret i en ting: Der er behov for miljøforbedringer i vores børneinstitutioner. Også det burde indgå i de kommende kommuneforhandlinger.

SF har i bemærkningerne til deres forslag gjort en del ud af ligestillingsaspekterne i forbindelse med fordelingen af barselorloven mellem mænd og kvinder. Jeg er fuldstændig enig med SF i, at vi har et ligestillingsproblem, også med hensyn til tilknytningen til arbejdsmarkedet og også i forbindelse med fordelingen af barselorloven.

Men jeg vil godt sige, at det er Enhedslistens udgangspunkt, at en forlænget barselorlov ikke skal bygge på, at forældrene tvinges til en bestemt fordeling. Muligheden for et års barselorlov skal være uindskrænket, som sagt af hensyn til børnene og af hensyn til børnefamilierne.

Vi skal ikke glemme, at der også er et socialt aspekt i dette spørgsmål, så vi ikke med en form for tvang risikerer at ramme nogle af de økonomisk aller dårligst stillede familier, som kan være afhængige af 5 kr. mere i timen eller lignende forhold.

Vi vil godt på en række områder aktivt medvirke til, at mændene også tager deres del af barselorloven. Derfor er vi glade for, at de fleste overenskomster i dag giver en langt bedre økonomisk dækning ved barselorlov end dagpengene. Og vi støtter endnu flere forbedringer, så forældrene får et reelt valg mellem, hvem der gør brug af orloven.

Samtidig er der også brug for den ideologiske debat, hvor vores udgangspunkt er, at ligestilling er en forudsætning for et samfundsmæssigt sammenhold mellem mænd og kvinder og ikke et modsætningsforhold på arbejdsmarkedet. Men vi går altså også ind for, at fordelingen af barselorloven handler om en debat mellem far og mor.

Til sidst vil jeg fremhæve det aspekt ved barselorloven, der handler om arbejdsgivernes omkostninger. Enhedslisten vil fastholde, at der i forbindelse med overenskomstfornyelserne opbygges en central barselfond, så omkostningerne fordeles ligeligt på arbejdsgiverne. Derved får man elimineret en del af nogle af arbejdsgivernes modstand mod ansættelse af kvinder i den fødedygtige alder til gavn for ligestillingen.

Med de kommentarer vil vi altså tilslutte os formålet med de to beslutningsforslag og målsettingen om 1 års barselorlov.

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Jeg er fuldstændig enig med fru Jette Gottlieb i, at forældrene naturligvis skal have et frit valg, også efter 6- måneders-perioden, om de vil gøre brug af deres barselorlov, eller om de ønsker at sætte barnet i institution. Det frie valg skal eksistere.

Men vil fru Jette Gottlieb ikke medgive, at en udvidelse af barselorloven til 1 år reducerer rent faktisk efterspørgslen efter daginstitutioner, og at man på den måde kan medvirke til, at regeringens intentioner, som er meget positive, om

at der skal sikres plads til børnene overalt i landet, i højere grad vil blive opfyldt?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jo, det er jeg enig i. Altså pladsgarantien skal rumme en garanti for, at man kan få en plads til sit barn i et pædagogisk dagtilbud. Det skal jo ikke være et krav om, at der skal stå tomme pladser. Og det er jo oplagt, at hvis forældrene får den valgmulighed, at de kan passe børnene hjemme, så er det da muligt, at omkostet om børneinstitutionspladser vil falde, men det skal være en reel mulighed, at man kan vælge. Det skal ikke være betinget af, at pladsen ikke er der, og derfor ønsker vi, at pladsgarantien stadig skal have den ambition, at den skal gælde efter barnets fyldte halve år.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Ole M. Nielsen som ordfører.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil gerne kvittere for de to beslutningsforslag, der er fremsat her dels af hr. Frank Dahlggaard, dels af SF. Det er godt at få emnet sat på dagsordenen.

Vi synes, at SF's forslag er det mest realistiske, fordi der er tale om en gradvis indførelse. Selv om jeg mener, at vi har råd til det, så er det klart, at vi skal passe på ikke at tage alt for store spring eller lave alt for store huller på én gang.

Men vi har råd til at opprioritere børnefamilierne. Hvorfor skulle vi dog ikke bruge en del af den økonomiske velstand, en del af det forbrug, som vi har? Hvorfor skulle vi ikke konvertere det til gavn for børnefamilierne, til gavn for fremtiden, når vi ved, det er så vigtigt? Og der er ikke ret mange, der er i tvivl om, at yngelpleje, for nu at kalde det sådan, er utrolig vigtig.

I Danmark ligger vi dårligst i sammenligning med alle de lande, vi sådan kan være tjent med at sammenligne os med. Det er vistnok rigtigt, at England ligger dårligere, men det engelske samfund er heller ikke et samfund, som jeg ønsker at sammenligne Danmark med. Vi har det på mange måder bedre.

Der blev sagt, at arbejdsmarkedet ikke kan bære det. Jamen det er jo også et spørgsmål om at omkanalisere nogle investeringer i uddannelse på de steder, hvor der en overgang vil blive et hul, for det er oplagt, at det er nogle steder mere end andre. Men i så vigtig en sag som det her kan vi klare det.

Vi regner også i Kristeligt Folkeparti i øjeblikket på, hvor hurtigt vi skal indfase det, hvor fleksibelt det skal være, og hvad det koster. Og vi plejer jo ikke at komme med ufinansierede forslag. Det er klart, at der skal skaffes finansiering, når vi kommer med forslagene, og det vil vi også gøre, men pengene kommer ind igen, så det er næsten at være for hård ved sig selv at sige det. Hvis man er en privat familie, så er det et godt emne at låne lidt penge til, for de kommer ind igen i sparede omkostninger på et senere tidspunkt.

Så siger Socialdemokratiets ordfører, at familierne må prioritere. Ja, selvfølgelig må de det. Men for det første har vi gamle jo lært dem at leve over evne. Det har vi jo været temmelig gode til i det samfund her. Og for det andet har vi jo, bl.a. i høj grad inspireret af socialdemokratisk politik, fået samfundet indrettet sådan, at al pasning af børn og ældre og syge og svage osv. foregår uden for hjemmet af lønnede folk. Sådan er det her samfund jo indrettet. Og man håber, det er sådan, folk vil have det.

Når det er sådan, så er vores skatteniveau selvfølgelig så højt, som det er. Det er helt klart. Der er ikke noget med, at der er nogen, der går hjemme og gør det gratis, ligesom man gjorde i gamle dage. Jamen når alt skal betales over skatterne, så er det utrolig svært for de få familier, som vil sætte sig uden for det system, at klare sig selv. Derfor har børnefamilierne kun i begrænset omfang muligheden for at prioritere, hvis også de skal betale renter og afdrag på husene og så i øvrigt alt det andet, som vi mener, der hører med til et moderne og godt liv.

Så siger fru Pernille Blach Hansen også, at kun 20 pct. af mændene bruger deres orlov. Ja, desværre, og det har jo noget at gøre med en af de sager, som vi arbejdede med tidligere på dagen, nemlig den manglende ligeløn, altså uligelønnen, for det har jo noget med familiens økonomi at gøre. Det er jo sådan, at det i de allerfleste tilfælde er manden, der tjener mest.

Så det er altså ikke kun et spørgsmål om, at man ikke kan amme, for, som vi var inde på, så kunne vi måske rette det i løbet af nogle år. Men vi skal altså også have rettet det, så mænd og kvinder tjener lige meget, for ellers vil man vælge sådan, at den, der tjener mindst, går på barselorlov. Og så tror jeg altså ikke, det er nemt at ændre det naturlige gen, der gør, at kvinder og børn har lidt nærmere kontakt til hinanden, end børn og mænd har. Men det gen er nok på vej til

at blive ændret løbende. Det tror jeg faktisk, det er.

Men hvad koster utilpassede børn ikke samfundet? Det er det med investering i fremtiden, som jeg tænker på. Hvad koster opløste parforhold ikke samfundet? Og hvad koster de ikke i menneskelige lidelser?

Det er derfor, vi mener, at denne her sag er så vigtig, så vigtig, så vigtig, fordi det er en investering til fordel for mennesker, og hvorfor skulle vi ikke kanalisere noget af vores økonomiske, materielle vækst over i menneskelige værdier, som har lidt længere holdbarhed?

Derfor støtter vi de forslag her, som måtte kunne finde flertal. Jeg mener, at SF's er det mest realistiske at arbejde videre på, og de ideer vil vi gerne arbejde videre på i det hele taget.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):
Ordføreren for forslagsstillerne til B 152, hr. Villy Søvnald.

Villy Søvnald (SF):

SF har en lang tradition for at kæmpe for børnepolitiske standpunkter, i øvrigt sammen med andre og også regeringspartier. Jeg vil godt kvittere for de ting, der er nævnt som børnepolitiske forbedringer i den nuværende regerings tid. Enhedslisten har deltaget, men også Kristeligt Folkeparti.

Vi har fremsat adskillige forslag, der drejede sig specielt om barselorlov. Inden for de sidste 4 år har vi behandlet dem tre gange, bl.a. et forslag tilbage fra 1997 om at forlænge orloven med 14 uger. Ved finanslovsforliget i 1998 fik vi gennemført de ekstra 2 uger, der er nævnt nogle gange. Det var i al beskedenhed SF's fortjeneste, at de overhovedet blev sparket ind i forhandlingerne på det tidspunkt.

Vi prøvede så igen ved finanslovsforliget i år. Men det har været utrolig svært at trænge igennem med det børnepolitiske og familiepolitiske synspunkt, at der er behov for mere tid, fordi der er lige så mange andre hensyn, der skal tages. Det har også været noget af diskussionen i dag.

Jeg synes, det er lidt beskæmmende, at vi i en situation, hvor arbejdsløsheden stadig væk er så høj, som tilfældet er, tildeler det arbejdskraftpolitiske synspunkt så stor vægt i en debat, for det siger jo noget om, at hvis vi kommer længere ned i ledighed, bliver det næsten reelt umuligt at lave den her type af forbedringer.

Vi har et ønske om, at børnepolitikken i langt højere grad bliver tilrettelagt med børnene som omdrejningspunkt og ikke med alle andre politikområder som omdrejningspunkt, og der er brug for det. Der er nævnt nogle tal fra de andre nordiske lande. Jeg skal bare sige, at Island har 9 måneder, Sverige har 64 uger, Norge har 1 år.

Nogle af landene har satser, der er kolossalt meget højere end de danske satser, og det er formentlig en af grundene til bl.a. i Sverige, at fæderne i langt højere grad deltager. Jeg tror, det har meget med økonomi at gøre. Det har noget med kroner og øre at gøre, også fordi det jo er mændene, der har de højeste lønninger.

Jeg skal ikke gennemgå alle kritikpunkterne. Til arbejdsministeren vil jeg sige tak for et forholdsvis imødekommende afslag. Jeg synes måske ikke, det var sådan et voldsomt gennemargumenteret oplæg, og jeg tager det som et tegn på, at det er et sted, hvor vi igen kan mødes, når vi skal diskutere. Det gør vi meget gerne med regeringen igen.

Ministeren nævnte specielt børnepasningsorloven som et tilbud. Der er et af problemerne jo, som også påpeget af andre ordførere, at dækningen er så lav, at specielt lavtlønsfamilierne ikke har råd til at bevæge sig ind i det.

Til hr. Knud Erik Kirkegaard skal jeg sige, at det jo ikke var et voldsomt ufredeligt oplæg. Det, jeg fangede på min blok, var, at De Konservative vil analysere og overveje og analysere og overveje. Det kan man jo ikke blive sådan voldsomt uenig om, må man sige.

De Radikale redegjorde, synes jeg, meget hæderligt for, at det ikke var et punkt, der stod meget højt på De Radikales dagsorden, der var andre punkter, der stod højere. Det er fair nok. Så er det vi andre, der, om jeg så må sige, må skubbe på, hvis det skal lykkes.

Jeg vil godt sige tak for den principielle støtte fra Enhedslisten. Vi er helt enige i synspunktet om dagpengene i forbindelse med orlov, at ligestillingsproblematikken ikke må spærre. Vi lægger heller ikke op til tvang i det forslag, vi har lagt frem. Tværtimod er det jo præget af meget stor åbenhed. Også til Kristeligt Folkeparti: Tak for de pæne ord.

Så har jeg egentlig kun tilbage at sige noget til Venstre.

Jeg blev personlig meget glad, da jeg så, at Venstre havde lavet det, man måske kan kalde en kovending. Jeg har lyttet så mange gange, når vi har foreslået barselorlovsforslag, til afvisning på afvisning på afvisning fra Venstre. Så er det

klart, at det så fryder en, når man slår Politiken op en morgen, oven i købet på kvindernes internationale kampdag, og ser, at nu har Venstre fuldstændig ændret politik. Nu støtter Venstre 1 års orlov, ligesom hr. Anders Fogh i øvrigt gør i bogen, som denne gang ikke er en 8 år gammel bog, men kun en 1 år gammel bog.

Så må man i sandhed sige, at så er der lys forude. Og så har vi det sådan i SF, at så siger vi: O.k., uanset sådan traditionelle alliancer i Folketinget osv., så ser vi stort på det. Nu drejer det sig om at få det her gennemført. Som det rigtigt er beskrevet både af Venstres ordfører og hr. Anders Fogh i bogen, er der de der skrækelige timer, hvor børn ikke har tid til at spise morgenmad, og de der frygtelige eftermiddagstimer, hvor det går så stærkt, at man ikke når noget som helst. Det må der gøres noget ved.

Hvad hører man så? En ordførertale, der næsten er skrevet af efter De Konservatives. Nu må vi analysere, nu må vi overveje, og når vi har gjort det, så vil vi analysere, og så vil vi overveje, og når vi har gjort det, så vil vi overveje.

Det er da utroligt, at det skulle betegne et dynamisk parti i dansk politik, når vi diskuterer et område, der er så gennemkendt, der er så let at regne økonomi på. Jeg antager, at Venstre også kender arbejdsløshedstallene og dermed arbejdskraftdiskussionen. Det er kendt stof.

Derfor er det helt, helt utroligt, helt, helt utroligt, at et parti, der for 1½ måned siden gik ud og sagde: Nu vil vi 1 års barselorlov, fuldstændig falder ned som et lam, fuldstændig lægger sig fladt ned og siger: I dag kan vi absolut ingenting.

Hvad er det for en forunderlig forandring, der er foregået på 6 uger? Hvem er det, der har vredet armen rundt på Venstres formand, så han ikke længere må mene det, som han mente så sikkert, ikke kun i sin bog, men også i Politikens gengivelse i referatet?

Hr. Jens Vibjerg har så forsøgt i dag med at finde en begrundelse. Jeg tror virkelig, Venstres gruppedlemmer har haft de stærke briller på for at finde hår i suppen. Jeg synes ikke, det er lykkedes særlig godt.

Hr. Jens Vibjerg siger: Det her er for stramt, fordi SF's forslag pakker os ind i, at vi skal noget allerede i løbet af 5 år. Det er for hurtigt. Så hurtigt vil vi ikke lade os binde.

Jeg synes, det er et minimalt forslag, undskyld udtrykket. Jeg synes, det er et forslag, hvor vi sådan har pillet al ambition ud til fordel for at sige: Vi må dog kunne mødes på det her

minimale punkt. Men det vil Venstre ikke, det er for stramt.

Gangen efter siger hr. Jens Vibjerg så i en kort bemærkning, at det er for uambitiøst.

Jeg må give De Radikale ret. Jeg synes, der er betydelige radikale tilstande hos en ordfører, der først kan sige, at det her er for stramt, og bagefter kan sige, at det her er for uambitiøst. Det er det direkte modsatte at gå op og sige i to bemærkninger efter hinanden. Er det her, fordi hr. Anders Fogh er blevet trængt af høgene i Venstre? Af en minimalstatsteoretiker, der ikke vil være med til den her type af stigende udgifter? Er det det, vi har været vidne til siden kvindernes internationale kampdag, eller hvad er det?

Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at et parti går frem i den offentlige debat med en fuldstændig dækningsløs check. Det er jo det, vi kan konstatere i dag. Venstre vil ingenting. Jo, jo, undskyld, Venstre vil analysere, overveje, analysere, overveje, analysere, overveje.

Det er godt nok et dynamisk parti, vi dér har med at gøre.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil anbefale hr. Villy Søvnald, når han nu kommer hjem i aften, så at tage et udskrift af det, jeg har sagt her fra Folketingets talerstol, for så er jeg helt overbevist om, at hr. Villy Søvnald vil få en anden opfattelse. Hr. Villy Søvnald har åbenbart haft forudfattede meninger og har derfor ikke forstået, hvad jeg har givet udtryk for.

Jeg havde mange positive bemærkninger til SF's forslag. Og der er heller ingen tvivl om, at Venstre ønsker mere frihed for børnefamilierne til at indrette sig, mere tid sammen med børnene, større fleksibilitet omkring orlov.

Vi har nogle langsigtede mål med hensyn til det her. Jeg synes, det er fair, at jeg har sagt, at vi i øjeblikket er inde i en analysefase, som vi lægger frem til en intern debat og så på et senere tidspunkt præsenterer vores tanker i et mere konkret forslag.

Det synes jeg må være en rimelig fremgangsmåde. Det er jo ikke Venstres forslag, vi har behandlet her i dag. Det er et forslag fra SF og fra hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er jo selvfølgelig rigtigt, at jeg havde en forudfattet mening dannet sådan dels i forhold til SF's almindelige politiske prioriteringer, men

også i høj grad dannet efter at have læst bogen – bøgernes bog – og også efter at have læst først og fremmest Politiken, for den bog er 1 år gammel, og det kan jo være, man så har skiftet standpunkt, når der er gået et stykke tid. Men den artikel i Politiken er jo kun 6 uger gammel, så den troede jeg sådan var mere standhaftig, om man så må sige.

Så skal jeg sige til slut, at jeg har megen ros til overs for hr. Jens Vibjerg for den måde, han har klaret situationen på. Det synes jeg har været dygtigt gjort, og når helhedsindtrykket, som står tilbage, alligevel er lidt ynkeligt, mener jeg ikke, det skyldes hr. Jens Vibjergs indsats, den synes jeg fortjener megen ros. Jeg mener, at det skyldes, at hr. Jens Vibjerg i dag har været sat på den fuldstændig umulige opgave at forklare et synspunkt, der åbenbart ikke er dækning for. Det er jo aldrig særlig pynteligt.

Men tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 20. april 2001, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.56
